EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 23.10.2026
COM(2026) 579 final

2026/0329 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan kulttuuriperintöluetteloa koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta ja päätöksen N:o 1194/2011/EU kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

• Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Hallitustenvälisen Euroopan kulttuuriperintötunnus -hankkeen käynnistivät useat jäsenvaltiot Granadassa huhtikuussa 2006. Euroopan unionin neuvosto hyväksyi 20. marraskuuta 2008 päätelmät, joiden tarkoituksena oli muuttaa hallitustenvälinen Euroopan kulttuuriperintötunnus Euroopan unionin toimeksi. Euroopan komissio esitti ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta, ja kyseinen päätös (päätös N:o 1194/2011/EU) hyväksyttiin 16. marraskuuta 2011.

Tällä ehdotuksella Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi tarkistetaan Euroopan kulttuuriperintötunnuksen oikeusperustaa. Tarkoituksena on uudistaa ja vahvistaa toimea, jotta se olisi jatkossakin merkityksellinen. Ehdotuksessa muutetaan myös toimen nimi luomalla ”Euroopan kulttuuriperintöasema”, joka myönnetään valituille kohteille. Nämä kohteet merkitään Euroopan kulttuuriperintöluetteloon. Vuosina 2018 ja 2024 toteutetuissa Euroopan kulttuuriperintötunnuksen arvioinneissa korostettiin tunnuksen suotuisaa vaikutusta erityisesti valittujen kohteiden tunnetuksi tekemisessä ja niiden merkittävyyden lisäämisessä Euroopan kannalta. Euroopan kulttuuriperintötunnus on tähän mennessä myönnetty 80 kohteen kriittiselle massalle 23 maassa. Sekä vuoden 2024 arviointi että toimen täytäntöönpanosta saadut kokemukset paitsi korostavat toimen suotuisia vaikutuksia ne myös osoittavat tarpeen mukauttaa toimea tapahtuneen kehityksen mukaisesti. Ehdotuksen mukaan kaikki kohteet, joille on myönnetty Euroopan kulttuuriperintötunnus päätöksen N:o 1194/2011/EU nojalla, merkitään Euroopan kulttuuriperintöluetteloon ja ne saavat Euroopan kulttuuriperintöaseman.

• Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

Aloite on yhdenmukainen komission ***Kulttuurikompassi*-tiedonannon** kanssa. Tiedonannossa mainitaan Euroopan kulttuuriperintötunnuksen uudistaminen ja vahvistaminen, jotta tunnuksen säilyminen merkityksellisenä keskeisenä toimena voidaan varmistaa. Tiedonannossa esitetään komission keskeiset poliittiset painopisteet ja toimet kulttuurin alalla, mukaan lukien toimet, joilla turvataan, suojellaan ja tehdään tunnetuksi kulttuuriperintöä sekä edistetään kulttuurin ja kulttuuriperinnön saatavuutta, kulttuurista monimuotoisuutta, kulttuurilähtöistä yhteiskunnallista ja alueellista yhteenkuuluvuutta ja kehittämistä muun muassa kulttuurimatkailun avulla, kulttuuria luovuuden ja innovoinnin lisääjänä sekä kulttuuriin ja kulttuuriperintöön perustuvia ilmastotoimia ja katastrofiriskeihin varautumista sekä niiden hallintaa.

Toimen tavoitteet ovat täysin yhdenmukaisia **Luova Eurooppa -ohjelman (2021–2027)** tavoitteiden ja tulevan, **AgoraEU-ohjelman** perustamisesta annettavan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen tavoitteiden kanssa. AgoraEU-ohjelman tavoitteena on muun muassa edistää kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta ja perintöä sekä parantaa kulttuurialan ja luovien alojen kilpailukykyä.

Ehdotus on yhdenmukainen myös muiden kulttuuria ja kulttuuriperintöä koskevien aloitteiden, kuten Unescon maailmanperintöluettelon, Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelon, Euroopan neuvoston kulttuurireittien sekä muiden eurooppalaisten aloitteiden, esimerkiksi Euroopan kulttuuriperintöpäivien, kanssa.

Tässä yhteydessä Euroopan kulttuuriperintöluettelon lisäarvo perustuu valittujen kohteiden merkittävyyteen Euroopan kannalta, kasvatukselliseen ulottuvuuteen, pyrkimykseen tavoittaa kansalaiset, erityisesti nuoret, ja niiden muiden valittujen kohteiden kanssa tekemään yhteistyöhön.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

Ehdotus Euroopan kulttuuriperintötunnuksen oikeusperustan tarkistamisesta ja Euroopan kulttuuriperintöluettelon perustamisesta on eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden toista jaksoa (2026–2030) koskevan vuonna 2026 annetun neuvoston päätöslauselman, osaamisunionin, tasa-arvon unionin strategioiden sekä eurooppalaisen demokratian kilven mukainen, kun otetaan huomioon toimen merkitys edistettäessä yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja demokratiakasvatusta yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden lisääjinä.

Lisäksi tämän toimen ja muiden täydentävien unionin toimien tai ohjelmien välillä olisi kehitettävä synergioita. Tällaisia muita toimia tai ohjelmia ovat esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupungit, Erasmus+ (erityisesti DiscoverEU-komponentti), uusi eurooppalainen Bauhaus, Euroopan matkailupääkaupungit, kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat sekä Horisontti Eurooppa. Tämän toimen olisi myös autettava tekemään tunnetuksi valittuja kohteita ja ohjaamaan matkailuvirtoja tulevan Euroopan kestävän matkailun strategian mukaisesti.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Euroopan kulttuuriperintöä koskeva toimi perustuu **Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen** 167 artiklan 5 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan. Kyseisen artiklan mukaan EU:n tehtävänä on ”myötävaikuttaa siihen, että jäsenvaltioiden kulttuurit kehittyvät kukoistaviksi pitäen arvossa niiden kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostaen samalla niiden yhteistä kulttuuriperintöä”. Unioni rohkaisee myös jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä kulttuurin alalla ja tarvittaessa tukee ja täydentää niiden toimintaa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Ehdotus on toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaatteiden mukainen.

On tarpeen vahvistaa yhteiset, selkeät ja avoimet kriteerit ja menettelyt Euroopan kulttuuriperintöä koskevaa toimea varten sekä eri jäsenvaltioissa sijaitsevien Euroopan kulttuuriperintöaseman saavien kohteiden koordinoitua kartoitusta ja tunnetuksi tekemistä varten. Jäsenvaltiot eivät voi saavuttaa tätä tavoitetta riittävällä tavalla yksinään, vaan se voidaan toimen laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti Euroopan kulttuuriperintöluettelo -toimen asianmukaisen täytäntöönpanon varmistamiseksi.

EU tarjoaa tukea myös valitsemalla ja valmistelemalla eurooppalaisen asiantuntijaraadin ja koordinoimalla sitä sekä koordinoimalla toimen täytäntöönpanoa tukevaa organisaatiota.

- **Suhteellisuusperiaate**

Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti komissio ei ylitä sitä, mikä on tarpeen ehdotuksen tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Olemassa olevan lainsäädännön jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Euroopan kulttuuriperintötunnus -toimea arvioitiin vuosina 2018 ja 2024 sen perustamisesta annetun päätöksen mukaisesti. Viimeisin arviointi perustui sidosryhmien palautteeseen ja asiakirjatutkimukseen, ja siinä arvioitiin toimen edistymistä sen toisessa vaiheessa (2018–2024). Se on julkaistu 9 päivänä heinäkuuta 2025[1].

Arvioinnista kävi ilmi, että toimessa on edistytty merkittävästi erityisesti kohteiden tunnetuksi tekemisessä ja niiden merkittävyyden lisäämisessä Euroopan kannalta. Euroopan kulttuuriperintötunnus on integroitu hyvin muihin EU:n kulttuuriperintöaloitteisiin, vaikka eurooppalaisen identiteetin määrittelyssä on ollut haasteita. Tunnus on vahvistanut kulttuuriperintökohteiden välisiä verkostoja ja mahdollistanut yhteistyön ja tietämyksen vaihdon, jotka eivät olisi onnistuneet pelkästään kansallisilla toimilla. Se on myös auttanut kohteita saamaan EU:n rahoitusta.

Euroopan kulttuuriperintötunnus on mukautunut EU:n painopisteisiin, kuten kestävyyteen, digitaaliseen innovointiin ja osallisuuteen. Saavutettavuuden ja sukupuolten tasa-arvon parantamisessa on edistytty, vaikka niiden toteutuminen onkin vaihdellut eri kohteissa. Arvioinnissa korostetaan, että eurooppalaisen ulottuvuuden parempaa integroimista varten kohteille on annettava selkeämpiä ohjeita ja käytännön välineitä.

Euroopan kulttuuriperintötunnus on viime vuosina merkittävästi lisännyt Euroopan kulttuuriperinnön näkyvyyttä ja edistänyt kulttuurienvälistä vuoropuhelua. Arvioinnissa kuitenkin havaittiin, että jäljellä on edelleen useita haasteita. Sen vuoksi laadittiin tämä komission ehdotus, jolla pyritään varmistamaan, että Euroopan kulttuuriperintötunnus pysyy merkityksellisenä.
Merkittävyyttä Euroopan kannalta koskevan kriteerin vahvistaminen: Yksi arvioinnin tärkeimmistä päätelmistä oli se, että ”merkittävyyttä Euroopan kannalta” on hankala määritellä. Vaikka Euroopan kulttuuriperintötunnuksella on tuotu tehokkaasti esiin eurooppalaisia arvoja edustavia kulttuuriperintökohteita, monilla kohteilla oli vaikeuksia osoittaa selkeästi, miten niiden edustama perintö liittyy laajempaan eurooppalaiseen narratiiviin.

Digitaalisen osallistumisen ja saavutettavuuden lisääminen: arvioinnissa korostettiin lisäksi, että digitaalisesta osallistumisesta tulee entistä merkityksellisempää etenkin nuoremmille, teknisesti osaaville yleisöille.

Pienempien kohteiden tukeminen ja tasapuolisuuden varmistaminen: toinen merkittävä havainto oli suurten ja pienempien kohteiden välinen epätasapaino erityisesti maaseutualueilla, joilla oli usein taloudellisia ja hallinnollisia haasteita.

Palautemekanismien ja valintaprosessin parantaminen: arvioinnissa havaittiin, että nykyiset palautemekanismit ovat tehottomia erityisesti hylättyjen hakijoiden kannalta.

[1] Komission kertomus Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle *Vuosina 2018–2024 toteutetun Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan toimen arviointi*, COM(2025) 366 final, 9.7.2025, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0366&qid=1784306014845.

Kestävyys ja tuleva kasvu: arvioinnissa korostettiin, että koska Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden määrä lisääntyy, on tarpeen luoda kestävämpi kehys laajentuvan verkoston hoitamiseen.

Synergiat muiden EU:n ohjelmien kanssa: arvioinnissa tunnistettiin mahdollisuuksia lisätä synergiaa muiden EU:n ohjelmien, kuten Luova Eurooppa -ohjelman tai Erasmus+ -ohjelman, kanssa.

Tämän perusteella toimea päätettiin jatkaa uudella oikeusperustalla, jossa otetaan huomioon nykyisen päätöksen mukaisen toimen täytäntöönpanossa havaitut ongelmat.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Euroopan kulttuuriperintötunnuksen tarkistamisen yhteydessä 1. joulukuuta 2025 käynnistettiin paremman sääntelyn suuntaviivojen mukaisesti kannanottopyyntö aloitteen tulevaisuudesta sekä avoin julkinen kuuleminen. Molemmat kuulemiset päättyivät samana päivänä 23. helmikuuta 2026.

Kuulemisstrategian kohteina olivat erityisesti Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden ylläpitäjät, Euroopan kulttuuriperintötunnuksen hallinnoinnista vastaavat jäsenvaltioiden viranomaiset (kansalliset koordinaattorit ja viranomaiset), Euroopan kulttuuriperinnön kehittämisen akateemiset asiantuntijat, suuri yleisö, kulttuuriverkostot ja erilaiset kansalaisjärjestöt.

Kannanottopyynnön päättyessä EU-maiden kulttuurilaitoksilta ja -verkostoilta, tutkijoilta, yrityksiltä, kansalaisjärjestöiltä, viranomaisilta ja kansalaisilta oli saatu 29 yksilöllistä vastausta. Avoimeen julkiseen kuulemiseen saatiin 21 vastausta seitsemästä EU:n jäsenvaltiosta ja yhdestä EU:n ulkopuolisesta maasta (Marokosta). Suurimman osan vastauksista toimittivat viranomaiset, EU:n kansalaiset, akateemiset laitokset ja tutkimuslaitokset.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Arvioinnin aikana komissio keräsi näyttöä räätälöidyillä kuulemisilla, jotka mukautettiin eri sidosryhmille. Näitä kuulemisia olivat muun muassa seuraavat:

- Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneille kohteille sekä kulttuuriperintötunnuksen kansallisille koordinaattoreille suunnatut kyselytutkimukset toimea koskevien määrällisten tietojen keräämiseksi;
- toimeen osallistuvien sidosryhmien haastattelut näkemysten ja laadullisten tietojen keräämiseksi;
- EU:n kulttuuriperintöalan ulkoisten asiantuntijoiden sidosryhmien haastattelut toimea koskevan laadullisen palautteen saamiseksi.

Lisäksi komission jäsen Micallef toteutti 22. huhtikuuta 2026 täytäntöönpanoa koskevan vuoropuhelun Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saaneiden kohteiden (joiden valinnassa otettiin huomioon kohteiden sijaintien ja tyyppien moninaisuus) edustajien, kansallisten koordinaattoreiden, Euroopan kulttuuriperintötunnuksesta vastaavan toimiston johtajan, kohteiden valinnasta ja seurannasta vastaavan eurooppalaisen asiantuntijaraadin puheenjohtajan sekä Euroopan kulttuuriperintötunnusta käsittelevän nuorisoasioiden neuvoa-antavan ryhmän jäsenen kanssa.

Lisäksi palautetta kerättiin kansallisilta koordinaattoreilta kahdesti vuodessa Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevissa yleiskokouksissa sekä Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saavien kohteiden valinnasta ja tunnuksen saaneiden kohteiden seurannasta vastaavan asiantuntijaraadin laatimista valinta- ja seurantaraporteista.

- **Vaikutustenarviointi**

Vaikutustenarviointia ei tehty seuraavista syistä:

1) Toimen vaikutusten laajuus on edelleen rajallinen.

2) Toimi ei ole monivuotisen rahoituskehyksen ohjelma, sillä siihen liittyvät menot katetaan Luova Eurooppa -ohjelmasta (tämän odotetaan jatkuvan ohjelman seuraajankin osalta). Toimen vaikutukset ovat vain vähäiset, eikä päätöksen N:o 1194/2011/EU nojalla valituille kohteille ole osoitettu tällä hetkellä rahoitusta.

Päätöksen N:o 1194/2011/EU mukaan menoja aiheutuu ainoastaan asiantuntijaraadin palkkioista ja toimen täytäntöönpanoa tukevalle organisaatiolle myönnettävästä avustuksesta. Tämän ehdotuksen mukaan näin on jatkossakin (kyseiset menot nousevat euroalueen vuosien 2021–2025 inflaation vuoksi), ja lisäksi kohteille myönnetään vuosittain rahapalkinto. Ehdotuksessa esitetään, että nämä menot katetaan AgoraEU-ohjelman ”Luova Eurooppa – Kulttuuri” -toimintalinjasta.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

Ehdotuksella ei ole merkitystä digitalisaation kannalta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotus on täysin **Euroopan unionin perusoikeuskirjan** ja kaikkien asiaankuuluvien tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä koskevien EU:n politiikka- ja lainsäädäntökehysten mukainen.

Sitä, missä määrin kohteet noudattavat Euroopan unionin perusoikeuskirjaa, arvioidaan Euroopan kulttuuriperintöasemaa hakevien kohteiden valinnan sekä aseman saaneiden kohteiden seurannan yhteydessä.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksen kattama ajanjakso osuu usean monivuotisen rahoituskehyksen ajalle.

Vuoden 2027 jälkeen Euroopan kulttuuriperintöluetteloa koskevan toimen oikeudelliset ja taloudelliset näkökohdat ovat suoraan yhteydessä tuleviin monivuotisiin rahoituskehyksiin sisältyviin säännöksiin. Tältä pohjalta vastauksia käsitellään myös asiaankuuluvien kulttuuria tukevien unionin ohjelmien puitteissa eli komission ehdottamassa AgoraEU-ohjelmassa (Luova Eurooppa -puiteohjelman kulttuuria koskevassa toimintalinjassa) ja sen seuraajaohjelmissa.

Asiantuntijaraadin työstä maksettavista korvauksista aiheutuneiden menojen ja toimen täytäntöönpanoa tukevalle organisaatioille myönnettävän avustuksen maksamista jatketaan käytettävissä olevien määrärahojen mukaisesti. Lisäksi komissio voi myöntää arvoltaan vähäisen palkinnon valituille ja seuratuille kohteille, jotka on kirjattu Euroopan kulttuuriperintöluetteloon.

Lisätietoja on säädösehdotukseen liittyvässä rahoitusta ja digitaalisia vaikutuksia koskevassa selvityksessä.

2026/0329 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

Euroopan kulttuuriperintöluetteloa koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta ja päätöksen N:o 1194/2011/EU kumoamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 167 artiklan 5 kohdan ensimmäisen luetelmakohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen, kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[2],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[3],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 ja 3 artiklan mukaan unioni kunnioittaa kulttuuriensa ja kieltensä rikkautta ja monimuotoisuutta. Nämä arvot otetaan huomioon Euroopan unionin perusoikeuskirjassa, jäljempänä ’perusoikeuskirja’, esitetyissä oikeuksissa, vapauksissa ja periaatteissa.

(2) Euroopan unionin toiminnasta tehdyllä sopimuksella pyritään yhä läheisempään Euroopan kansojen väliseen liittoon, ja muun muassa annetaan unionin tehtäväksi jäsenvaltioiden välisen yhteistyön edistäminen sekä tarvittaessa jäsenvaltioiden toiminnan tukeminen ja täydentäminen Euroopan kannalta merkittävän kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja suojaamisessa samalla, kun kunnioitetaan kansallista ja alueellista monimuotoisuutta ja korostetaan jäsenvaltioiden yhteistä kulttuuriperintöä.

(3) Euroopan rikas kulttuuriperintö on perustavanlaatuinen yhteinen voimavara, jonka avulla unionin arvot konkretisoituvat. Euroopan yhdentymisen, demokraattisen kehityksen, konfliktien, sovinnonteon, kulttuurivaihdon ja yhteisten kokemusten historiaan liittyvien kulttuuriperintökohteiden avulla kansalaiset voivat tutustua unionin perustana oleviin arvoihin. Tämä vahvistaa kansalaisten tunnetta unioniin kuulumisesta ja kulttuurienvälistä vuoropuhelua.

(4) Vuonna 2026 annetussa neuvoston päätöslauselmassa eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden toisesta jaksosta (2026–2030)[4], osaamisunionissa[5], tasa-arvon

[2] EUVL C […], […], s. […].
[3] EUVL C […], […], s. […].

unionin strategioissa[6] ja eurooppalaisessa demokratian kilvessä[7] korostetaan, että on strategisesti tärkeää edistää yhteisiä eurooppalaisia arvoja ja demokratiakasvatusta yhteenkuuluvuuden ja osallisuuden lisääjinä varhaisesta iästä lähtien ja koko elämän ajan.

(5) Euroopan kulttuuriperintöluettelon lisäarvo perustuu valittujen kohteiden merkittävyyteen Euroopan kannalta, kasvatukselliseen ulottuvuuteen, pyrkimykseen tavoittaa kansalaiset, erityisesti nuoret, ja muiden valittujen kohteiden kanssa tehtävään yhteistyöhön. Tässä yhteydessä merkittävyys Euroopan kannalta olisi ymmärrettävä kyvyksi havainnollistaa Euroopan ja Euroopan unionin kehitystä kohteen historian, narratiivien ja toiminnan kautta.

(6) Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 1194/2011/EU[8] perustettiin Euroopan kulttuuriperintötunnusta, jäljempänä ’tunnus’, koskeva Euroopan unionin toimi. Tunnuksen vuosien 2019 ja 2024 arvioinneissa korostettiin toimen onnistumista valittujen kohteiden tunnetuksi tekemisessä ja niiden merkittävyyden lisäämisessä Euroopan kannalta. Se mahdollisti yhteistyön ja tiedonvaihdon kohteiden välillä ja täydensi kansallisia toimia kulttuuriperinnön alalla. Vuoden 2024 arvioinnissa kartoitettiin myös kehityskohteita sen varmistamiseksi, että tunnuksella on jatkossakin vaikutusta Euroopan yhteisen kulttuuriperinnön ja arvojen säilyttämiseen ja tunnetuksi tekemiseen. Arvioinnissa vahvistettiin myös tunnuksen merkityksellisyys Euroopan yhteisen kulttuuriperinnön säilyttämisessä ja tunnetuksi tekemisessä.

(7) Komission tiedonannossa *Kulttuurikompassi*[9] esitettiin strateginen kehys kulttuurin roolin vahvistamiseksi demokratian, sosiaalisen yhteenkuuluvuuden, luovuuden ja Euroopan kulttuurisen monimuotoisuuden edistämisessä, jotta voidaan muun muassa turvata, suojella ja tehdä tunnetuksi kulttuuriperintöä. Euroopan kulttuuriperintötunnusta olisi kyseisen tiedonannon mukaisesti uudistettava ja vahvistettava, jotta varmistetaan, että tunnus on merkityksellinen myös jatkossa. Päätös N:o 1194/2011/EU olisi näin ollen korvattava,

(8) Yhteinen julistus ”Eurooppa kulttuurin puolesta ja kulttuuri Euroopan puolesta”[10] muuttaa kulttuurikompassin vision Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja Euroopan unionin neuvoston yhteiseksi poliittiseksi sitoumukseksi ja tarjoaa strategisen kehyksen, jossa kulttuuri asetetaan Euroopan identiteetin ytimeen ja jossa korostetaan sen merkitystä yksilöille, yhteisöille ja Euroopan unionille.

(9) Euroopan kulttuuriperintötunnus on tähän mennessä myönnetty kriittiselle massalle kohteita. Näiden kohteiden valintaa ja toimintaa koskevan huippulaadun periaatteen olisi ohjattava toimen seuraavaa vaihetta, ja periaate olisi säilytettävä kauttaaltaan tukikehyksessä, jossa keskitytään vuoropuheluun, vertaisvaihtoon ja jatkuvaan parantamiseen kunnioittaen samalla kohteita koskevaa itsemääräämisoikeutta ja niiden omistusrakenteita. Painopisteen olisi oltava edelleen kohteiden saavutettavuuden sekä

---

4 Neuvoston päätöslauselma eurooppalaisen koulutusalueen strategisten puitteiden toisesta jaksosta (2026–2030).

5 COM(2025) 90 final.

6 Tasa-arvo ja osallisuus, COM(2020) 620 final, COM(2021) 101 final, COM(2025) 725 final, COM(2026) 12 final, COM(2026) 113, COM(2026) 541 final.

7 COM(2025) 791 final.

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1194/2011/EU, annettu 16 päivänä marraskuuta 2011, Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta (EUVL L 303, 22.11.2011, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2011/1194/oj).

9 COM(2025) 785 final.

10 EUVL C, C/2026/3440, 25.6.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/3440/oj.

niiden tarjoaman toiminnan laadun ja saavutettavuuden edistämisessä ja mahdollistamisessa. Kohteiden suojelu olisi varmistettava voimassa olevilla suojelujärjestelmillä. Muun muassa kohteiden seurantaprosessia on mukautettava sen yksinkertaistamiseksi kaikkien asianosaisten osalta, samalla kun varmistetaan edelleen tiukka arviointiprosessi.

(10) Toimen tavoitteet ovat täysin yhdenmukaisia Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2021/818[11] perustetun Luova Eurooppa -ohjelman tavoitteiden kanssa. Kyseisellä ohjelmalla pyritään vaalimaan, kehittämään ja edistämään Euroopan kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta ja kulttuuriperintöä. Tällä päätöksellä perustetun toimen tavoitteiden olisi vastattava täysin AgoraEU-ohjelman perustamista koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusehdotuksen tavoitteita ja erityisesti AgoraEU-ohjelman ”Luova Eurooppa – Kulttuuri” -toimintalinjaa, jolla pyritään muun muassa edistämään kulttuurista ja kielellistä monimuotoisuutta sekä kulttuuri- ja kieliperintöä ja parantamaan kulttuurialan ja luovien alojen kilpailukykyä.

(11) Toimen vaikutusten maksimoimiseksi toimessa olisi vahvistettava synergioita unionin täydentävien toimien kanssa. Tällaisia toimia ovat esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupungit, uusi eurooppalainen Bauhaus, Euroopan matkailupääkaupungit, kansalliset ja alueelliset kumppanuussuunnitelmat, Horisontti Eurooppa -puiteohjelma sekä muut unionin ohjelmat ja aloitteet, joilla on merkitystä toimen tavoitteiden kannalta. Tämä kattaa toimet ja aloitteet, jotka liittyvät nuorten osallistamiseen ja sukupolvien väliseen oikeudenmukaisuuteen, kuten Erasmus+ -ohjelman ja erityisesti sen DiscoverEU:n kulttuurireitit. Toimessa olisi myös kannustettava kohteiden tunnetuksi tekemiseen sekä matkailuvirtojen hallintaan Euroopan kestävän matkailun strategian mukaisesti. Toimessa olisi pyrittävä synergiaan ja täydentävyyteen muiden kulttuuria ja kulttuuriperintöä koskevien aloitteiden, kuten Unescon maailmanperintöluettelon, Unescon aineettoman kulttuuriperinnön luettelon, Euroopan neuvoston kulttuurireittien sekä muiden eurooppalaisten aloitteiden, esimerkiksi Euroopan kulttuuriperintöpäivien, kanssa.

(12) Kohteita olisi tuettava niiden tarpeen mukaan tutkiessa mahdollisuuksia saada rahoitusta unionin ohjelmista ja rahastoista. Komission olisi tuettava tätä tiedottamalla asiasta, tarjoamalla kunkin kohteen kokoon ja sijaintiin räätälöityä mentorointia ja valmiuksien kehittämistä sekä toteuttamalla toimia, joilla kohteita autetaan näissä pyrkimyksissä.

(13) Toimessa olisi edelleen myönnettävä tunnustus kansallisille, rajatylittäville ja temaattisille kohteille, myös rajatylittäville temaattisille kohteille, jotka kuvastavat Euroopan historian yhteen kietoutunutta luonnetta sen kaikissa eri muodoissa. Sen olisi oltava avoin myös yhteisille hakemuksille. Toimeen olisi sisällyttävä aineetonta kulttuuriperintöä sen kaikissa moninaisissa muodoissa, joita ovat esimerkiksi taidot, käsityöt, toimintatavat, tietämys ja inhimillisen luovuuden ilmaukset.

(14) Toimeen kuuluvien kohteiden valitsemista koskeva menettely olisi toteutettava yhteistyössä osallistuvien maiden kanssa. Kohteet olisi valittava aluksi kansallisella tasolla, ja lopullisen valinnan olisi tapahduttava unionin tasolla. Jäsenvaltiot voisivat

[11] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/818, annettu 20 päivänä toukokuuta 2021, Luova Eurooppa -ohjelman (2021–2027) perustamisesta ja asetuksen (EU) N:o 1295/2013 kumoamisesta (EUVL L 189, 28.5.2021, s. 34, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/818/oj).

tarvittaessa pyytää alueellisia ja paikallisia viranomaisia osallistumaan kansallisen tason valintaan.

(15) Jos yhdessä jäsenvaltiossa sijaitsevia useita kohteita yhdistää selkeästi sama teema, toimen yhteydessä olisi sallittava yhteiset hakemukset. Tiettyjen kohteiden rajatylittävän ulottuvuuden takia toimen olisi vastaavasti sallittava yhteiset hakemukset silloin, kun kyse on eri jäsenvaltioissa sijaitsevista mutta yhteen tiettyyn teemaan keskittyvistä kohteista, sekä silloin, kun kyse on vähintään kahden jäsenvaltion alueella sijaitsevasta kohteesta.

(16) Jotta taataan korkea laatu ja oikeudenmukaisuus valinta- ja seurantaprosesseissa, kohteet olisi valittava ja niitä olisi seurattava yhteisten, selkeiden ja avoimien kriteerien ja menettelyjen mukaisesti. Nämä tehtävät olisi annettava Euroopan unionin asianomaisten toimielinten nimittämän puolueettoman asiantuntijaraadin tehtäväksi.

(17) Kulttuurisiteiden lujittamiseksi niiden Euroopan vapaakauppaliiton maiden, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen[12] sopimuspuolia, jäljempänä ’EFTA/ETA-maat’, sekä unionin ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden kanssa toimen olisi oltava tietyin ehdoin avoin myös kyseisten maiden kohteille mainitun sopimuksen mukaisesti.

(18) Jotta voidaan parantaa toimen vaikuttavuutta, joko vasta valituille tai seuratuille kohteille olisi myönnettävä kohdennettua taloudellista tukea palkinnon muodossa tunnustuksena niiden toimien laadukkuudesta, joita ne ovat toteuttaneet eurooppalaisten arvojen edistämiseksi.

(19) Jäsenvaltiot eivät voi pelkillä omilla toimillaan riittävällä tavalla saavuttaa päätöksen tavoitteita, vaan ne voidaan toiminnan laajuuden ja vaikutusten vuoksi saavuttaa paremmin unionin tasolla. Sen vuoksi unioni voi toteuttaa toimenpiteitä Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 5 artiklassa vahvistetun toissijaisuusperiaatteen mukaisesti. Mainitussa artiklassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen mukaisesti tässä päätöksessä ei ylitetä sitä, mikä on tarpeen näiden tavoitteiden saavuttamiseksi.

(20) Jotta voidaan varmistaa jatkuvuus ja siirtyminen päätöksestä N:o 1194/2011/EU tähän päätökseen sekä oikeusvarmuus ja jatkuvuus, päätöstä N:o 1194/2011/EU olisi edelleen sovellettava Euroopan kulttuuriperintökohteiden valintaan vuonna 2027. Lisäksi päätöksen N:o 1194/2011/EU mukaisesti valittuja kohteita olisi pidettävä tämän päätöksen mukaisesti valittuina kohteina seurantatarkoituksia varten. Raadin työn jatkuvuuden varmistamiseksi päätöksen N:o 1194/2011/EU mukaisesti nimitettyjen asiantuntijoiden olisi jatkettava toimeksiantoaan ja saatettava se päätökseen edellä mainitun päätöksen mukaisesti.

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla
Euroopan kulttuuriperintöluettelon perustaminen

Perustetaan unionin toimeksi, jäljempänä ’toimi’, Euroopan kulttuuriperintöluettelo, joka koostuu kohteista, joilla on Euroopan kulttuuriperintöasema.

[12] EYVL L 1, 3.1.1994, s. 3.

2 artikla
Määritelmät

Tässä päätöksessä sovelletaan seuraavia määritelmiä:

1. ’kohteella’ tarkoitetaan aineellista kulttuuriperinnön osaa, kuten muistomerkkejä, luontokohteita, vedenalaisia tai arkeologisia kohteita, teollisuus- tai kaupunkikohteita, rakennuksia tai rakennusten ryhmiä, kulttuurimaisemia, historiallisia paikkoja, arkistokokoelmia sekä kulttuurituotteita ja -esineitä, taikka tiettyyn paikkaan liittyvää aineetonta kulttuuriperinnön osaa, kuten musiikkiperintöä, kirjallista ja teatteriin liittyvää perintöä, taidekäsitöitä, eläviä kulttuuriperintökäytäntöjä ja nykyajan kulttuuriperintöä;

2. ’rajatylittävällä kohteella’ tarkoitetaan jompaakumpaa seuraavista:

   a) eri osallistuvissa maissa sijaitsevat useat kohteet, joissa keskitytään tiettyyn teemaan ja jotka esittävät yhteisen hakemuksen;

   b) yksi kohde, joka sijaitsee vähintään kahden osallistuvan maan alueella;

3. ’temaattisella kohteella’ tarkoitetaan useita samassa osallistuvassa maassa sijaitsevia kohteita, jotka keskittyvät tiettyyn teemaan ja esittävät yhteisen hakemuksen.

3 artikla
Tavoitteet

1. Toimella edistetään osaltaan seuraavia yleisiä tavoitteita:

   a) vahvistetaan Euroopan kansalaisten, myös nuorten, tunnetta unioniin kuulumisesta yhteisten arvojen, Euroopan historian ja kulttuuriperinnön sekä kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden arvostuksen pohjalta;

   b) vahvistetaan kulttuurienvälistä vuoropuhelua ja yhteenkuuluvuutta.

2. Edellä 1 kohdassa säädettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi toimella pyritään saavuttamaan seuraavat välitavoitteet:

   a) korostetaan kohteiden symbolista arvoa, parannetaan niiden tunnettuutta ja lisätään tietoisuutta niiden merkityksestä Euroopan historian ja kulttuurin tai unionin rakentamisen kannalta;

   b) lisätään Euroopan kansalaisten tietämystä Euroopan yhdentymisen historiasta sekä heidän yhteisestä mutta monimuotoisesta kulttuuriperinnöstään, varsinkin unionin perustana olevien demokraattisten arvojen ja ihmisoikeuksien osalta;

   c) lisätään alueiden vetovoimaa ja edistetään niiden taloudellista ja kestävää kehitystä erityisesti kulttuurimatkailun avulla.

3. Valituilla kohteilla itsellään pyritään saavuttamaan seuraavat erityistavoitteet:

   a) korostetaan niiden merkittävyyttä Euroopan kannalta;

   b) lisätään Euroopan kansalaisten, erityisesti nuorten, tietoisuutta yhteisestä kulttuuriperinnöstään;

   c) helpotetaan kokemusten ja parhaiden toimintatapojen vaihtoa osallistuvien maiden välillä;

   d) lisätään ja/tai parannetaan kaikkien, erityisesti nuorten, mahdollisuuksia tutustua kohteisiin;

e) helpotetaan kulttuurien ja sukupolvien välistä vuoropuhelua taide-, kulttuuri- ja historiakasvatuksen keinoin;

f) edistetään toisaalta kulttuuriperinnön ja toisaalta nykypäivän kulttuuriteosten ja luovuuden välistä synergiaa.

4 artikla
Toimeen osallistuminen

1. Toimeen voivat osallistua jäsenvaltiot.

2. Toimeen voivat osallistua myös Euroopan vapaakauppaliiton maat, jotka ovat Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolia, jäljempänä ’EFTA/ETA-maat’, ja ehdokasmaat ja mahdolliset ehdokasmaat, jotka ovat assosioituneet Luova Eurooppa -ohjelmaan tai sitä seuraaviin kulttuuria tukeviin unionin ohjelmiin.

3. Kunkin osallistuvan maan on nimettävä kansallinen koordinaattori, joka vastaa toimen koordinoinnista kansallisella tasolla ja toimii pääasiallisena yhteystahona kohteiden, komission ja asiantuntijaraadin välillä.

4. Osallistuminen Euroopan kulttuuriperintöluetteloon on vapaaehtoista.

5 artikla
Valintakelpoisuus

Kaikki 2 artiklassa määritellyt kohteet voidaan valita Euroopan kulttuuriperintöluetteloon.

6 artikla
Kriteerit

1. Hakemukset on arvioitava seuraavien kriteerien, jäljempänä ’kriteerit’, perusteella kunkin kohteen osalta:

a) merkittävyys Euroopan kannalta

b) kohteen toimintasuunnitelman laatu

c) toiminnalliset valmiudet.

Kukin kohde on arvioitava suhteellisesti sen erityisominaisuudet huomioon ottaen.

2. Sovellettaessa 1 kohdan a alakohtaa kohteen merkittävyyttä Euroopan kannalta on arvioitava sen perusteella, miten se pystyy havainnollistamaan, tulkitsemaan tai symboloimaan unionin arvoja. Arvioinnissa on otettava huomioon yksi tai useampi seuraavista seikoista:

a) kohteen asema ja rooli Euroopan historiassa ja Euroopan yhdentymisessä taikka kohteen yhteydet keskeisiin eurooppalaisiin tapahtumiin, henkilöihin ja liikkeisiin, jotka korostavat sen asemaa ja roolia Euroopan yhdentymisen perustana olevien yhteisten arvojen kehittämisessä;

b) Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen arvojen sekä Euroopan unionin perusoikeuskirjassa vahvistettujen oikeuksien, vapauksien ja periaatteiden edistäminen, tulkitseminen ja siirtäminen;

c) kohteen myötävaikutus rajatylittävään yhteistyöhön, vuoropuheluun ja keskinäiseen ymmärrykseen Euroopan kansojen ja kulttuurien välillä;

d) kohteen merkityksellisyys ja valmiudet Euroopan muistiperintöön ja demokratiaan liittyvän kasvatuksen kannalta, mukaan lukien sen kyky edistää Euroopan historian kriittistä, osallistavaa ja moniarvoista tarkastelua koko sen monimuotoisuuden, monimutkaisuuden ja kiistanalaisten narratiivien osalta;

e) monikielisyyden edistäminen sekä kohteeseen tutustumisen mahdollistaminen useilla unionin kielillä.

3. Sovellettaessa 1 kohdan b alakohtaa kohteen toimintasuunnitelman, jäljempänä ’toimintasuunnitelma’, laatua on arvioitava niiden toimenpiteiden perusteella, joita kohteessa käytetään toimen tavoitteista tiedottamiseen sekä toimen tavoitteiden toteuttamiseen ja tukemiseen. Toimintasuunnitelmassa on täsmennettävä, miten kohteessa toteutetaan seuraavat toimet:

a) tietoisuuden lisääminen kohteen merkittävyydestä Euroopan kannalta erityisesti sopivilla tiedotustoimilla, opasteilla ja henkilöstön koulutuksella;

b) tiedon tuottaminen, jakaminen ja välittäminen koulutus-, tiedotus- ja tutkimukseen perustuvilla toimilla, joilla edistetään ymmärrystä kohteesta ja sen merkittävyyttä Euroopan kannalta, myös monikielisissä muodoissa;

c) kohteen tunnettuuden ja kiinnostavuuden lisääminen Euroopan mittakaavassa sekä paikallisen ja alueellisen tiedotusstrategian laatiminen ja täytäntöönpano digitaalisia välineitä ja uusia teknologioita hyödyntämällä;

d) kävijöiden, paikallisyhteisöjen ja nuorten osallistaminen sekä yhteistyön tekeminen taiteilijoiden ja kulttuurialan yrittäjien kanssa ja Euroopan kulttuuriperintöyhteisön sisällä;

e) kulttuurialan ammattilaisten, taiteilijoiden ja kokoelmien liikkuvuuden edistäminen, kulttuurien välisen vuoropuhelun lisääminen sekä kulttuuriperinnön sekä nykypäivän teosten ja luovuuden välisten yhteyksien vahvistaminen aina, kun kohteen ominaispiirteet sen sallivat.

4. Sovellettaessa 1 kohdan c alakohtaa kohteen toiminnallisilla valmiuksilla tarkoitetaan kykyä panna kohteen toimintasuunnitelma tehokkaasti täytäntöön ja tukea toimen tavoitteita ajan mittaan. On otettava huomioon seuraavat seikat:

a) kohteen hoito ja hallintojärjestelyt;

b) oikeudellinen asema ja omistus;

c) rahoituksen kestävyys;

d) henkilöresurssit, ammatillinen asiantuntemus ja kyky saada aikaan tuloksia;

e) säilytystä ja suojaamista koskevat valmiudet;

f) esteettömyys ja matkailijavirtojen hallinta;

g) seuranta- ja raportointivalmiudet.

5. Temaattisten ja rajatylittävien kohteiden osalta toimintasuunnitelmassa on osoitettava kunkin hakemuksessa luetellun kohteen toiminnalliset valmiudet ja hakemuksen ja temaattisen narratiivin yleinen yhdenmukaisuus sekä esitettävä osallistuvien kohteiden välistä koordinointia koskevat mekanismit.

6. Toimintasuunnitelma toimii perustana kohteen valinnalle ja sen osallistumiselle 15 artiklassa säädettyyn säännöllisiin väliajoin tehtävään arviointiin.

7 artikla
Asiantuntijaraati

1. Perustetaan puolueeton asiantuntijaraati, jäljempänä ’raati’, joka toteuttaa valinnan ja seurannan osallistuvissa maissa. Raadin on varmistettava, että kriteerejä sovelletaan johdonmukaisesti kaikissa osallistuvien maiden kohteissa.

2. Raadin on koostuttava 12 jäsenestä, jotka unionin toimielimet ja elimet nimittävät tämän kohdan mukaisesti.

   Komissio ehdottaa nimeäville unionin toimielimille ja elimille mahdollisten asiantuntijoiden luetteloa avoimen kiinnostuksenilmaisupyynnön perusteella.

   Euroopan parlamentti, neuvosto ja komissio nimittävät kukin kolme asiantuntijaa tästä mahdollisten asiantuntijoiden joukosta omien menettelyjensä mukaisesti ja lisäksi kolme muuta asiantuntijaa varajäseniksi. Euroopan talous- ja sosiaalikomitea ja Euroopan alueiden komitea nimittävät kumpikin yhden asiantuntijan mahdollisten asiantuntijoiden joukosta omien menettelyjensä mukaisesti ja lisäksi yhden asiantuntijan varajäseneksi. Lisäksi komissio nimittää yhden asiantuntijan nuorten kulttuurilähettiläiden verkostosta[13] ja yhden asiantuntijan varajäseneksi menettelyjensä mukaisesti.

3. Raadin jäsenten on oltava unionin kansalaisia, asuttava unionissa ja oltava riippumattomia asiantuntijoita, joilla on vankka kokemus ja asiantuntemus aloilta, jotka liittyvät toimen tavoitteisiin. Nimittäessään raadin jäseniä toimivaltaiset unionin toimielimet ja elimet vaativat valittuja asiantuntijoita ilmoittamaan kaikista toimeen liittyvistä todellisista tai mahdollisista eturistiriidoista. Jos tällaisesta ilmoituksesta käy ilmi eturistiriita, nimittävä unionin toimielin tai elin valitsee toisen asiantuntijan. Jos tällainen eturistiriita ilmenee asiantuntijan toimikauden aikana, kyseisen asiantuntijan on erottava ja asianomainen unionin toimielin tai elin korvaa kyseisen asiantuntijan toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi asiaankuuluvan menettelyn mukaisesti. Nimittävät toimielimet myös pyrkivät varmistamaan, että raatiin valittavien asiantuntijoiden pätevyydet täydentävät toisiaan, että heidät valitaan laajalta maantieteelliseltä alueelta ja että miehet ja naiset ovat raadin kokoonpanossa tasapuolisesti edustettuina.

4. Raadin on nimettävä itse puheenjohtajansa.

5. Asiantuntijat nimitetään kolmen vuoden toimikaudeksi, joka voidaan uusia. Asiantuntijat voivat toimia raadissa enintään kaksi peräkkäistä toimikautta.

6. Raadin jäsenillä on oikeus saada palkkio tehtäviensä hoitamisesta sekä korvaus kaikista tämän toimeksiannon mukaisten tehtäviensä suorittamiseen välittömästi liittyvistä kustannuksista.

   Tällaiset palkkiot ja korvaukset maksetaan koko nimityskauden ajan.

   Kaikki raadin jäsenet saavat samansuuruisen palkkion riippumatta siitä, mikä toimielin heidät nimitti.

[13] Kyseessä on kulttuurikompassin aloite, jota kehitetään parhaillaan.

7. Jos asiantuntija eroaa tai ei pysty hoitamaan tehtäviään toimikautensa päättymiseen saakka, sama nimittävä taho nimittää hänen tilalleen toisen asiantuntijan jäljellä olevan toimikauden loppuajaksi.

8. Raadin jäsenten on ilmoitettava kaikki tietyn kohteen valintaan tai seurantaan liittyvät todelliset tai mahdolliset eturistiriidat. Jos jäsen antaa tällaisen ilmoituksen tai jos tällainen eturistiriita käy ilmi, kyseinen raadin jäsen ei saa osallistua kohteen eikä asianomaisten osallistuvien maiden minkään muidenkaan kohteiden arviointiin.

8 artikla
Hakemuslomakkeet

Komissio laatii yhteiset hakemuslomakkeet, jäljempänä ’hakemuslomakkeet’, 6 artiklassa vahvistettujen kriteerien mukaisesti. Näitä lomakkeita on käytettävä kohteissa, joille haetaan kulttuuriperintöasemaa.

Komissio huolehtii lomakkeiden kääntämisestä kaikille unionin virallisille kielille.

9 artikla
Kansallinen valinta jäsenvaltioissa

1. Jäsenvaltiot vastaavat kohteiden kansallisesta valinnasta Euroopan kulttuuriperintöluetteloon.

2. Kukin jäsenvaltio saa valita enintään kolme kohdetta kahden vuoden välein.

3. Kunkin osallistuvan jäsenvaltion on laadittava omat toimen tavoitteiden mukaiset menettelynsä ja oman aikataulunsa kansallista valintaa varten toissijaisuusperiaatteen mukaisesti pyrkien tekemään hallinnollisista järjestelyistä mahdollisimman kevyitä ja joustavia. Niiden on toimitettava kansallisella tasolla valittuja kohteita koskevat hakemuslomakkeet komissiolle viimeistään valintamenettelyvuoden 1 päivänä helmikuuta liitteessä olevan aikataulun mukaisesti.

4. Komissio julkaisee kansallisella tasolla valittujen kohteiden täydellisen luettelon ja ilmoittaa siitä Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle viipymättä kansallista valintaa koskevan vaiheen päättymisen jälkeen, jotta Euroopan parlamentti, neuvosto, jäsenvaltiot, Euroopan talous- ja sosiaalikomitea, Euroopan alueiden komitea taikka kuka tahansa muu henkilö tai mikä tahansa muu yhteisö voi toimittaa komissiolle mahdolliset huomautuksensa, joilla saattaa olla vaikutusta kyseisten kohteiden valintaan.

10 artikla
Kohteiden valinta EFTA/ETA-maissa, ehdokasmaissa ja mahdollisissa ehdokasmaissa

1. EFTA/ETA-maiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden, jotka haluavat jättää toimeen osallistumista koskevia hakemuksia, on ilmoitettava niistä komissiolle virallisella tiedonannolla ja nimettävä toimea varten kansallinen koordinaattori.

2. Kukin EFTA/ETA-maa, ehdokasmaa tai mahdollinen ehdokasmaa vastaa kohteiden kansallisesta valinnasta Euroopan kulttuuriperintöluetteloon omien menettelyjensä mukaisesti. Kukin maa saa valita enintään kaksi kohdetta yhtä kansallisen tason valintakierrosta kohti.

3. Hakulomakkeet osallistuvassa EFTA/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokasmaassa kansallisella tasolla valituille kohteille on lähetettävä komissiolle viimeistään valintamenettelyvuoden 1 päivänä helmikuuta 9 artiklan mukaisesti. Hakemuslomakkeet ovat vain englannin kielellä.

4. Raati saa valita kullakin valintakierroksella enintään yhden EFTA/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokasmaassa sijaitsevan kohteen.

11 artikla
Esivalinta ja valinta Euroopan tasolla

1. Komission alaisuudessa toimivan raadin on vastattava kohteiden valitsemisesta Euroopan kulttuuriperintöluetteloon kaksivaiheisessa menettelyssä.

2. Raati suorittaa kansallisten koordinaattoreiden esittämien kohteiden alustavan esivalinnan 9 artiklan mukaisen kansallisen valintamenettelyn jälkeen. Ensimmäisen esivalinnan on perustuttava 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuun merkittävyyttä Euroopan kannalta koskevaan kriteeriin. Arvioituaan hakemukset kyseisen kriteerin perusteella raadin on laadittava esivalinnan läpäisseiden kohteiden luettelo ja esitettävä kaikkia hakemuksia koskeva esivalintaraportti viimeistään valintamenettelyvuoden 31 päivänä toukokuuta.

3. Esivalintavaiheen läpäisseiden kohteiden edustajien on kansallisen koordinaattorin tuella täytettävä lopullinen valintalomake ja sisällytettävä siihen 6 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu toimintasuunnitelma sekä kuvaus 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitetuista toiminnallisista valmiuksista. Kansallisten koordinaattoreiden on toimitettava lopulliset valintalomakkeet komissiolle viimeistään valintamenettelyvuoden 31 päivänä elokuuta.

4. Raati saa valita enintään yhden kohteen yhtä osallistuvaa maata kohti. Tarvittaessa voidaan pyytää lisätietoja ja järjestää käyntejä kohteisiin.

5. Raadin valinnan on perustuttava 6 artiklassa ja hakemuslomakkeissa säädettyihin kriteereihin. Raadin on myös otettava asianmukaisesti huomioon 9 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut huomautukset.

6. Raati saa valita enintään 15 kohdetta yhtä valintakierrosta kohti. Valituista kohteista enintään kaksi saadaan valita toimeen osallistuvista EFTA/ETA-maista, ehdokasmaista tai mahdollisista ehdokasmaista kullakin Euroopan tason valintakierroksella.

7. Raadin on esitettävä raportti valituista kohteista ja toimitettava se komissiolle viimeistään valintamenettelyvuoden loppuun mennessä. Raportissa on esitettävä suositus Euroopan kulttuuriperintöaseman myöntämiseksi, ja mukana on oltava selvitys raadin päätelmistä valituiksi tulleiden kohteiden sekä valitsematta jätettyjen kohteiden osalta. Komissio välittää kyseisen raportin tiedoksi Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä Euroopan alueiden komitealle.

8. Ne kulttuuriperintöasemaa hakeneet kohteet, joita ei ole valittu, voivat toimittaa uudet hakemukset kansallisen tason valintaa varten seuraavina vuosina.

9. Raadin lausunto on lopullinen.

12 artikla
Rajatylittävät kohteet

1. Jotta rajatylittävälle kohteelle voidaan myöntää Euroopan kulttuuriperintöasema, sen on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

   a) kukin osallistuva kohde täyttää 6 artiklassa säädetyt kriteerit;

   b) hakemus esitetään yhteisellä nimellä;

   c) jos hakemus koskee useampaa kuin yhtä kohdetta

      i) yksi osallistuvista kohteista on nimetty koordinaattoriksi, ja se toimii ainoana yhteystahona komissioon;

      ii) kohteilla osoitetaan olevan selkeä yhteinen teema.

2. Rajatylittäviä kohteita koskevien hakemusten osalta on noudatettava samaa menettelyä kuin muidenkin kohteiden osalta. Sen jälkeen kun osallistuvien kohteiden keskuudessa on järjestetty kuuleminen, johon toimivaltaiset kansalliset viranomaiset ovat osallistuneet, kukin osallistuva kohde on sisällytettävä koordinaattorikohteen hakemuslomakkeeseen. Rajat ylittäviä kohteita ehdottaa osallistuva maa, jossa koordinaattorikohde sijaitsee, 9 artiklan 2 kohdassa ja 11 artiklan 4 kohdassa säädettyjä määrällisiä rajoituksia noudattaen, ja niitä ehdotetaan kaikkien asianomaisten osallistuvien maiden puolesta asianomaisten osallistuvien maiden suostumuksella. Valintamenettelyyn liittyviä kansallisia kriteerejä sovelletaan ainoastaan koordinaattorikohteeseen.

3. Jos rajatylittävä kohde on valittu, Euroopan kulttuuriperintöasema myönnetään rajatylittävälle kohteelle kokonaisuudessaan ja yhteisellä nimellä.

4. Jos rajatylittävä kohde täyttää kaikki kriteerit, sille on annettava etusija valintamenettelyssä.

5. Sellaisten hakemusten osalta, jotka koskevat rajatylittäviä kohteita, joiden koordinaattori sijaitsee EFTA/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokasmaassa, on noudatettava samaa esivalinta- ja valintamenettelyä kuin muidenkin kohteiden osalta. EFTA/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokasmaassa sijaitsevat kohteet voivat osallistua rajatylittävää kohdetta koskevaan hakemukseen riippumatta rajatylittävän koordinaattorin kansallisuudesta.

6. Rajatylittävää kohdetta, jolle on myönnetty Euroopan kulttuuriperintöasema, voidaan laajentaa sisällyttämällä siihen yksi tai useampi uusi osallistuva kohde. Jos rajatylittävää kohdetta laajennetaan sisällyttämällä siihen yksi tai useampi uusi osallistuva kohde, sitä ei katsota vasta esivalituksi kohteeksi. Tätä varten uudesta osallistuvasta kohteesta vastaavan kansallisen koordinaattorin on toimitettava komissiolle ja nykyisistä kohteista vastaaville kansallisille koordinaattoreille ennen seurantavuoden 1 päivää maaliskuuta virallisella tiedonannolla ehdotus, jossa osoitetaan, että uusi kohde täyttää kriteerit ja että sillä on nykyisten kohteiden kanssa yhteinen teema. Jos yksikään nykyisistä Euroopan kulttuuriperintökohteista vastaavista kansallisista koordinaattoreista ei vastusta ehdotusta, raadin on arvioitava ehdotus ja annettava suosituksensa komissiolle.

13 artikla
Kansalliset temaattiset kohteet

1. Jotta kansallinen temaattinen kohde voidaan valita Euroopan kulttuuriperintöluetteloon, sen on täytettävä kaikki seuraavat ehdot:

   a) se osoittaa yhteisen hakemuksen eurooppalaisen lisäarvon erillisiin hakemuksiin verrattuna;

   b) se osoittaa asianomaisten kohteiden välisen selkeän yhteisen teeman;

   c) kukin osallistuva kohde täyttää kriteerit;

   d) se nimeää yhden osallistuvista kohteista koordinaattoriksi, joka toimii ainoana yhteystahona komissioon;

   e) se toimittaa hakemuksen yhteisellä nimellä.

2. Kansallisia temaattisia kohteita koskevien hakemusten osalta on noudatettava samaa menettelyä kuin muita kohteita koskevien hakemusten osalta. Kukin osallistuva kohde on sisällytettävä koordinaattorina toimivan kohteen hakemuslomakkeeseen. Asianomainen osallistuva maa ehdottaa kansallisia temaattisia kohteita 9 artiklan 2 kohdassa ja 11 artiklan 4 kohdassa vahvistettujen lukumäärien rajoissa.

3. Jos kansallinen temaattinen kohde on valittu, Euroopan kulttuuriperintöasema myönnetään kansalliselle temaattiselle kohteelle kokonaisuudessaan ja yhteisellä nimellä.

4. Kansallista temaattista kohdetta, jolle on myönnetty Euroopan kulttuuriperintöasema, voidaan laajentaa sisällyttämällä siihen yksi tai useampi uusi osallistuva kohde. Jos kansallista temaattista kohdetta laajennetaan sisällyttämällä siihen yksi tai useampi uusi osallistuva kohde, sitä ei katsota vasta esivalituksi kohteeksi. Tätä varten uudesta osallistuvasta kohteesta vastaavan kansallisen koordinaattorin on toimitettava komissiolle ennen seurantavuoden 1 päivää maaliskuuta virallisella tiedonannolla ehdotus, jossa osoitetaan, että uusi kohde täyttää valintakriteerit ja että sillä on nykyisten kohteiden kanssa yhteinen teema. Raadin on arvioitava ehdotus ja annettava suosituksensa komissiolle.

14 artikla
Kohteiden nimeäminen

1. Komissio nimeää kohteet, joille Euroopan kulttuuriperintöasema myönnetään, ottaen raadin suosituksen huomioon. Komissio ilmoittaa asiasta Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle.

2. Kohteissa, joille Euroopan kulttuuriperintöasema on myönnetty, on oltava näkyvillä Euroopan kulttuuriperintöluettelon tunnus, joka on saatavilla komission verkkosivustolla.

3. Euroopan kulttuuriperintöasema myönnetään pysyvästi 15 artiklassa vahvistetuin ehdoin ja sillä edellytyksellä, että toimi jatkuu, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 16 artiklassa säädettyjen tapausten soveltamista.

15 artikla
Seuranta

1. Kutakin kohdetta, jolle Euroopan kulttuuriperintöasema on myönnetty, seurataan säännöllisesti sen varmistamiseksi, että kohde täyttää edelleen kriteerit ja toteuttaa hakemuksessa esitettyä toimintasuunnitelmaa.

2. Raadin on seurattava Euroopan kulttuuriperintöaseman saaneita kohteita joka toinen vuosi tiettyä vuotta koskevan ennalta laaditun osallistuvien maiden luettelon perusteella. Kyseinen luettelo julkaistaan komission verkkosivuilla.

3. Osallistuvat maat vastaavat kaikkien alueellaan sijaitsevien kohteiden seurannasta. Rajatylittävän kohteen seurannasta vastaa maa, jossa koordinaattorina toimiva kohde sijaitsee.

4. Osallistuvien maiden on kerättävä kaikki tarvittavat tiedot ja laadittava raportti seuratuista kohteista komission julkaiseman aikataulun mukaisesti. Osallistuvien maiden on toimitettava raportti komissiolle viimeistään seurantavuoden 1 päivänä maaliskuuta. Komissio toimittaa raportin raadin tarkasteltavaksi.

5. Raadin on esitettävä seurantavuoden loppuun mennessä raportti arvioitujen kohteiden tilasta ja esitettävä siinä suositukset, jotka on otettava huomioon seuraavana seurantavuotena.

6. Uusien kohteiden lisäämistä temaattisiin tai rajatylittäviin kohteisiin, joille on myönnetty Euroopan kulttuuriperintöasema, on arvioitava samanaikaisesti kohteiden seurannan kanssa. Raadin suositukset uusien kohteiden lisäämisestä nykyisiin temaattisiin tai rajatylittäviin kohteisiin on sisällytettävä 5 kohdassa tarkoitettuun seurantaraporttiin.

7. Kansallisten koordinaattoreiden on toimittava pääasiallisena kohteita tukevana tahona ja tehtävä kohteiden edustajien kanssa aktiivisesti yhteistyötä seurantaprosessin aikana, jotta havaitut puutteet voidaan korjata. Tätä varten kansallisen koordinaattorin on laadittava kohteen ja raadin kanssa yhteistyössä räätälöity tukisuunnitelma ja autettava sen täytäntöönpanossa. Tämän suunnitelman on sisällettävä

   a) selkeät ja toteuttamiskelpoiset toimenpiteet havaittujen puutteiden korjaamiseksi;

   b) mahdolliset teknisen avun tai rahoitustuen lähteet, jos se on tarpeen ja oikeasuhteista käytettävissä oleviin resursseihin nähden;

   c) määritelty aikataulu korjaavia toimia varten sekä edistymistä koskevien väliarviointien ajankohdat.

8. Jos raati toteaa, että kriteerit eivät täyty enää riittävällä tavalla, se voi toteuttaa lisäseurantaa liitteessä vahvistetusta aikataulusta riippumatta.

16 artikla
Kohteelle myönnetyn Euroopan kulttuuriperintöaseman peruuttaminen ja siitä luopuminen

1. Jos raati toteaa kohteen seurannan tai 15 artiklan 8 kohdassa säädetyn lisävierailun jälkeen, että kohteessa on laiminlyöty olennaisella tavalla joko i) niiden kriteerien täyttäminen, joiden perusteella kohteelle myönnettiin Euroopan kulttuuriperintöasema, tai ii) hakemuksessa esitetyn toimintasuunnitelman

toteuttaminen, raadin on käynnistettävä kansallisen koordinaattorin ja komission tuella asianomaisen kohteen kanssa vuoropuhelu, jonka tarkoituksena on helpottaa tarvittavien mukautusten tekemistä kohteeseen.

2. Jos tarvittavia mukautuksia ei ole tehty ajoissa, raadin on ilmoitettava siitä komissiolle. Ilmoitukseen on liitettävä perustelut, ja sen on sisällettävä käytännön suositukset tilanteen parantamiseksi.

3. Jos käytännön suosituksia ei ole pantu ajoissa täytäntöön, raadin on annettava komissiolle lausunto asianomaiselle kohteelle myönnetyn Euroopan kulttuuriperintöaseman peruuttamisesta.

4. Jos raati toteaa, että rajatylittävään kohteeseen tai kansalliseen temaattiseen kohteeseen osallistuva kohde ei enää täytä kriteerejä tai ei enää toteuta hakemuksessaan esitettyä toimintasuunnitelmaa, on sovellettava 1, 2 ja 3 kohdassa vahvistettua menettelyä. Tämän kohdan nojalla tapahtuva peruuttaminen koskee koko rajatylittävää kohdetta tai koko kansallista temaattista kohdetta. Raati voi kuitenkin suositella peruuttamisen rajoittamista kyseiseen osallistuvaan kohteeseen, jos rajatylittävän kohteen tai kansallisen temaattisen kohteen yhtenäisyys ei vaarannu.

5. Komissio päättää Euroopan kulttuuriperintöaseman peruuttamisesta ottaen 3 kohdassa tarkoitetun suosituksen huomioon. Komissio ilmoittaa peruuttamisesta Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle.

6. Kohteet voivat milloin tahansa luopua Euroopan kulttuuriperintöasemasta. Tällöin niiden on ilmoitettava luopumisesta asianomaisille osallistuville maille, jotka puolestaan ilmoittavat siitä komissiolle. Komissio vahvistaa luopumisen virallisesti ja ilmoittaa siitä Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle.

17 artikla
Palkinto

Komissio voi harkita rahapalkinnon, jäljempänä ’palkinto’, myöntämistä vasta valituille tai seuratuille kohteille edellyttäen, että sovellettavan rahoituskehyksen puitteissa on käytettävissä rahoitusta. Palkinnon oikeudellisia ja taloudellisia näkökohtia käsitellään kulloistenkin kulttuuria tukevien unionin ohjelmien puitteissa.

18 artikla
Käytännön järjestelyt

1. Komissio panee toimen täytäntöön. Tätä varten se

   a) huolehtii toimen yleisestä yhtenäisyydestä ja laadusta;

   b) huolehtii osallistuvien maiden, kansallisten koordinaattoreiden ja raadin välisestä koordinoinnista;

   c) laatii 3 artiklassa tarkoitettujen tavoitteiden ja 6 artiklassa tarkoitettujen kriteerien pohjalta ohjeet valinta- ja seurantamenettelyjä varten tiiviissä yhteistyössä raadin kanssa;

   d) antaa teknistä tukea raadille;

e) julkaisee verkkosivustollaan raadin kaikki raportit.

2. Komissio tukee toimea. Tätä varten se

a) edistää kansallisten koordinaattoreiden, kohteiden ja raadin välisiä verkostoitumista ja valmiuksien kehittämistä koskevia toimia;

b) edistää kokemusten ja hyvien toimintatapojen vaihtoa Euroopan kulttuuriperintöaseman jo saaneiden kohteiden ja sitä hakeneiden kohteiden välillä sekä kohteiden seurantaraporttien ja saatujen kokemusten laajempaa levittämistä;

c) edistää toimen ja kohteiden näkyvyyttä ja kattavuutta Euroopan ja kansainvälisellä tasolla muun muassa levittämällä asiaankuuluvaa tietoa ja materiaalia sekä toteuttamalla kohdennettuja viestintätoimia;

d) antaa tietoa olemassa olevista EU:n rahastoista kohteiden auttamiseksi hankkeiden kehittämisessä muun muassa mentoroinnin ja koulutuksen avulla.

3. Kansallisten koordinaattoreiden on koordinoitava toimen täytäntöönpanoa kansallisella tasolla. Niiden tehtävänä on

a) toimia pääasiallisena yhteyspisteenä kohteiden, komission ja mahdollisten tukirakenteiden välillä;

b) tukea tunnusta hakevia kohteita hakemusten valmistelussa 9 ja 11 artiklan mukaisesti;

c) varmistaa kohteiden kansallinen valinta kansallisella tasolla 9 artiklan mukaisesti;

d) tukea raadin esivalinnan läpäisseitä kohteita niiden lopullisen raadille toimitettavan valintalomakkeen täyttämisessä;

e) osallistua toimeen liittyviin koordinointi- ja verkostoitumiskokouksiin.

19 artikla
Arviointi

1. Komissio huolehtii toimen ulkopuolisesta ja riippumattomasta arvioinnista. Tällainen arviointi suoritetaan kuuden vuoden välein liitteessä vahvistetun aikataulun mukaisesti, ja siinä tarkastellaan seuraavia seikkoja:

a) toimen toteuttamiseen liittyvien prosessien tehokkuus;

b) kohteiden lukumäärä;

c) toimen vaikutukset;

d) toimen maantieteellisen kattavuuden laajentaminen;

e) miten toimea voitaisiin parantaa;

f) olisiko toimea jatkettava.

2. Komissio toimittaa 1 kohdassa säädettyä arviointia koskevan kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja Euroopan alueiden komitealle kuuden kuukauden kuluessa sen saamisesta päätökseen ja tarvittaessa tekee siinä yhteydessä asiaankuuluvia ehdotuksia.

20 artikla
Kumoaminen

Kumotaan päätös N:o 1194/2011/EU.

21 artikla
Siirtymäsäännökset

Päätöstä N:o 1194/2011/EU sovelletaan edelleen Euroopan kulttuuriperintötunnuksen saavien kohteiden valintaan vuonna 2027. Kohteiden, joille on myönnetty tunnus päätöksen N:o 1194/2011/EU mukaisesti, katsotaan saaneen Euroopan kulttuuriperintöaseman tämän päätöksen mukaisesti.

Raatiin päätöksen N:o 1194/2011/EU mukaisesti nimitettyjen asiantuntijoiden on jatkettava tehtäviensä hoitamista raadissa toimikautensa loppuajan 7 artiklan mukaisesti.

22 artikla
Voimaantulo

Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*

SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSTA JA DIGITAALISIA VAIKUTUKSIA KOSKEVA SELVITYS

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA 3
1.1 Ehdotuksen/aloitteen nimi 3
1.2 Toimintalohkot 3
1.3 Tavoitteet 3
1.3.1 Yleistavoitteet 3
1.3.2 Erityistavoitteet 3
1.3.3 Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset 3
1.3.4 Tulosindikaattorit 4
1.4 Ehdotus/aloite liittyy 4
1.5 Ehdotuksen/aloitteen perustelut 4
1.5.1 Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä, sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu 4
1.5.2 EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla 4
1.5.3 Vastaavista toimista saadut kokemukset 5
1.5.4 Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin 6
1.5.5 Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen 5
1.6 Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto 7
1.7 Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat 7
2. HALLINNOINTI 8
2.1 Seuranta- ja raportointisäännöt 8
2.2 Hallinnointi- ja valvontajärjestelmät 8
2.2.1 Perustelut ehdotetuille talousarvion toteuttamistavoille, rahoituksen toteutusmekanismeille, maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle 8
2.2.2 Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä 8
2.2.3 Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotettavissa olevista virheriskitasoista 8
2.3 Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi 9
3 EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET 10

3.1 Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat 10
3.2 Arvioidut vaikutukset määrärahoihin 11
3.2.1 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin 11
3.2.1.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat 11
3.2.1.2 Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat 13
3.2.2 Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset 14
3.2.3 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin 15
3.2.3.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat 15
3.2.3.2 Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat 15
3.2.3.3 Määrärahat yhteensä 15
3.2.4 Henkilöresurssien arvioitu tarve 16
3.2.4.1 Hyväksytystä talousarviosta katettavat 16
3.2.4.2 Ulkoisilla käyttötarkoitukseensa sidotuilla tuloilla katettavat 16
3.2.4.3 Henkilöresurssien kokonaistarve 17
3.2.5 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin 18
3.2.6 Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa 18
3.2.7 Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet 18
3.3 Arvioidut vaikutukset tuloihin 18
4 DIGITAALISET ULOTTUVUUDET 19
4.1 Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta 19
4.2 Data/tieto 19
4.3 Digitaaliset ratkaisut 19
4.4 Yhteentoimivuusarviointi 20
4.5 Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi 20

1. PERUSTIEDOT EHDOTUKSESTA/ALOITTEESTA

1.1 Ehdotuksen/aloitteen nimi

Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston päätökseksi Euroopan kulttuuriperintöluetteloa koskevan Euroopan unionin toimen perustamisesta ja päätöksen N:o 1194/2011/EU kumoamisesta

1.2 Toimintalohkot

Kulttuuri, matkailu, kulttuuriperintö

1.3 Tavoitteet

1.3.1 Yleistavoitteet

a) vahvistetaan Euroopan kansalaisten, erityisesti nuorten, tunnetta Euroopan unioniin kuulumisesta yhteisten arvojen, Euroopan historian ja kulttuuriperinnön luomalta pohjalta sekä lisätään kansallisen ja alueellisen monimuotoisuuden arvostusta

b) syvennetään kulttuurien välistä vuoropuhelua.

1.3.2 Erityistavoitteet

a) korostetaan Euroopan historian ja kulttuurin ja/tai Euroopan unionin rakentamisen kannalta merkittävässä roolissa olleiden kohteiden symbolista arvoa ja parannetaan niiden tunnettuutta

b) lisätään Euroopan kansalaisten tietämystä Euroopan historiasta ja Euroopan unionin rakentamisesta sekä heidän yhteisestä mutta monimuotoisesta kulttuuriperinnöstään, varsinkin Euroopan yhdentymisen perustana olevien demokraattisten arvojen ja ihmisoikeuksien osalta.

c) lisätään alueiden vetovoimaa ja edistetään niiden taloudellista ja kestävää kehitystä erityisesti kulttuurimatkailun avulla.

1.3.3 Odotettavissa olevat tulokset ja vaikutukset

Selvitys siitä, miten ehdotuksella/aloitteella on tarkoitus vaikuttaa edunsaajien/kohderyhmän tilanteeseen.

– palkittujen Euroopan kulttuuriperintökohteiden vahva verkosto ja rajatylittävä yhteistyö kohteiden välillä

– Euroopan kulttuuriperintökohteiden määrän jatkuva kasvu, jotta voidaan varmistaa erinomaisuudesta palkitseva toimi kulttuuriperinnön alalla

– yksinkertaistettu kaksivaiheinen hakumenettely hakijoille sekä selkeät ja täsmälliset valintaperusteet

– toimen tehokas hallintorakenne, jossa sidosryhmien roolit on määritelty selkeästi

– kohteiden jatkuva tukeminen perustamalla pysyvä sihteeristö kulttuuriperintöä varten Euroopan tasolla

– Euroopan kulttuuriperinnön näkyvyyden lisääminen, mahdollisesti myös ottamalla käyttöön palkinto, jolla tuetaan kohteita suoraan

– EFTA/ETA-maiden, ehdokasmaiden ja mahdollisten ehdokasmaiden yhdentymisen tukeminen avaamalla järjestelmä EU:n ulkopuolisille maille

– YK:n kestävän kehityksen tavoitteet (tavoitteet 4, 8, 10, 11 ja 16).

1.3.4 Tulosindikaattorit

Selvitys siitä, millaisin indikaattorein ehdotuksen/aloitteen etenemistä ja tuloksia seurataan.

Euroopan kulttuuriperinnön tulosindikaattorit integroidaan AgoraEU-ohjelman tulosindikaattoreihin.

1.4 Ehdotus/aloite liittyy

☐ uuteen toimeen

☐ uuteen toimeen, joka perustuu pilottihankkeeseen tai valmistelutoimeen[14]

☒ käynnissä olevan toimen jatkamiseen

☐ yhden tai useamman toimen sulauttamiseen tai uudelleensuuntaamiseen johonkin toiseen/uuteen toimeen

1.5 Ehdotuksen/aloitteen perustelut

1.5.1 Tarpeet, joihin ehdotuksella/aloitteella vastataan lyhyellä tai pitkällä aikavälillä, sekä aloitteen yksityiskohtainen toteutusaikataulu

Lyhyellä aikavälillä Varmistetaan säännöllisten valinta- ja seurantamenettelyjen toteuttaminen oikeusperustan mukaisesti.

Tätä koskeva tarkka aikataulu esitetään päätöksen liitteessä.

Kehitetään kansainvälisiä kumppanuuksia ja seurantaa sekä toimitetaan raadin seurantaraportteja EU:n toimielimille ja kansallisille koordinaattoreille. Puututaan mahdollisiin riskeihin (esim. rahoitusvaje, vierailijoiden väheneminen). Lisätään tietoisuutta ja verkostoidutaan, tehdään yhteistyötä muun kulttuuriperintöön liittyvän toiminnan kanssa ja osallistutaan siihen (esim. Euroopan kulttuuriperintöpäivät), tuetaan Euroopan kulttuuriperintökohteita valmiuksien kehittämisessä ja viestinnässä.

1.5.2 EU:n osallistumisesta saatava lisäarvo (joka voi olla seurausta eri tekijöistä, kuten koordinoinnin paranemisesta, oikeusvarmuudesta tai toiminnan vaikuttavuuden tai täydentävyyden paranemisesta). EU:n osallistumisesta saatavalla lisäarvolla tarkoitetaan tässä kohdassa arvoa, jonka EU:n osallistuminen tuottaa sen arvon lisäksi, joka olisi saatu aikaan pelkillä jäsenvaltioiden toimilla

Syyt siihen, miksi toimi toteutetaan EU:n tasolla (ennen toteutusta)

Kansallisilla hallintoelimillä on keskeinen rooli kansallisen kulttuuriperinnön suojelussa ja edistämisessä. Euroopan kulttuuriperintötunnusta koskevan toimen 2018–2024 arvioinnissa kuitenkin todettiin, että Euroopan kulttuuriperintötunnus tuo merkittävää lisäarvoa luomalla yleiseurooppalaisen kulttuuriperintökohteiden verkoston, jolla on yhteiset tavoitteet ja jotka tekevät keskenään yhteistyötä. Tunnus helpottaa yhteisiä hankkeita, kuten näyttelyitä, koulutusohjelmia ja yhteisiä kulttuurialoitteita, joilla on edistetty rajatylittäviä kumppanuuksia ja parhaiden käytäntöjen vaihtoa.

Odotettavissa oleva EU:n tason lisäarvo (toteutuksen jälkeen)

[14] Sellaisina kuin nämä on määritelty varainhoitoasetuksen 58 artiklan 2 kohdan a ja b alakohdassa.

Oikeusperustassa käsitellään Euroopan kulttuuriperinnön yhteisiä, selkeitä ja avoimia kriteerejä ja menettelyjä sekä kulttuuriperintökohteiden koordinoitua määrittelyä ja tunnetuksi tekemistä. Toimen laajuuden ja vaikutusten vuoksi näitä tarpeita voidaan käsitellä paremmin EU:n tasolla.

Oikeusperustan uudistaminen parantaa aloitteen valmiuksia lisätä Euroopan kulttuuriperintökohteiden näkyvyyttä, tukea kulttuuriperintökohteita tehokkaammin, lisätä aloitteen suunnittelun joustavuutta ja parantaa sen johdonmukaisuutta ja vaikutuksia pitkällä aikavälillä.

Näin varmistetaan, että EU:lla on jatkossakin rakentava ja täydentävä rooli kulttuurin ja kulttuuriperinnön alalla. Se helpottaa rajat ylittävää yhteistyötä valittujen kohteiden ja toimen muiden sidosryhmien välillä ja luo Euroopan kulttuuriperintökohteiden verkoston, jolla on vahva eurooppalainen narratiivi.

Toimella parannetaan Euroopan kulttuuriperintökohteiden välistä vapaaehtoista yhteistyötä, tietämyksen vaihtoa ja näkyvyyttä kaikissa EU-maissa ja myös EU:n ulkopuolisissa maissa. Euroopan kulttuuriperintökohteen asema voidaan myöntää myös kohteille EU:n Luova Eurooppa -ohjelmaan osallistuvassa EU:n ulkopuolisessa EFTA-/ETA-maassa, ehdokasmaassa tai mahdollisessa ehdokasmaassa.

Euroopan kulttuuriperintötoiminta tukee kansallisia toimia yhdistämällä ne johdonmukaiseen ja strategiseen EU:n toimintaympäristöön ja auttaa sovittamaan kulttuurialoitteet yhteen EU:n laajempien painopisteiden kanssa. Näitä painopisteitä ovat esimerkiksi nuorten osallistuminen, kestävyys sekä digitaalinen innovointi. Aloitteella edistetään myös aiempaa tasapainoisempaa maantieteellistä edustusta.

1.5.3 Vastaavista toimista saadut kokemukset

Merkittävyyttä Euroopan kannalta koskevan kriteerin vahvistaminen: Vaikka Euroopan kulttuuriperintötunnuksella on tuotu tehokkaasti esiin eurooppalaisia arvoja edustavia kulttuuriperintökohteita, monilla kohteilla oli vaikeuksia osoittaa selkeästi, miten niiden edustama perintö liittyy laajempaan eurooppalaiseen narratiiviin ja määrittää ”merkittävyyttä Euroopan kannalta”. Sen vuoksi Euroopan kulttuuriperintöä koskevan toimen oikeusperustan luonnoksessa annetaan selkeämpiä ohjeita hakijoille ja kansallisille koordinaattoreille. Siinä otetaan myös huomioon vuosien 2018–2024 arvioinnin keskeinen suositus ja otetaan käyttöön kaksivaiheinen valintaprosessi, jonka ensimmäisessä vaiheessa arvioidaan merkittävyyttä Euroopan kannalta sen varmistamiseksi, että vain selkeän eurooppalaisen yhteyden omaavat kohteet etenevät toiseen vaiheeseen.

Digitaalisen osallistumisen ja saavutettavuuden lisääminen: Arvioinnin yksi keskeinen suositus oli myös varmistaa, että digitaaliset resurssit ovat kaikkien, myös vammaisten henkilöiden, saatavilla. Toimintasuunnitelmassa, joka on yksi hakukriteereistä, on siksi osoitettava, miten kohde kehittää ja toteuttaa paikallista ja alueellista tiedotusstrategiaa, jossa hyödynnetään digitaalisia välineitä ja kehitteillä olevia teknologioita.

Palautemekanismien ja valintaprosessin parantaminen: Nykyisten palautemekanismien on todettu olevan joiltakin osin tehottomia. Monet kohteet ilmoittivat saadun palautteen olleen vähäistä tai riittämätöntä, mikä vaikeutti tulevien hakemusten parantamista. Valinta- ja seurantaprosessista vastaavan raadin on Euroopan kulttuuriperintötunnuksen myöntämistä koskevan suosituksen lisäksi sisällytettävä raporttiinsa myös selvitys päätelmistään, jotka koskevat valitsematta

jääneitä kohteita. Lisäksi kaksivaiheinen valintaprosessi voisi auttaa tehostamaan valintaprosessia ja parantamaan sen laatua.

Kestävyys ja tuleva kasvu: Koska Euroopan kulttuuriperintökohteiden määrä kasvaa, laajenevan verkoston hallinnoimiseen tarvitaan kestävämpi toimintakehys. Hallintorakenteen yksinkertaistaminen, selkeä kuvaus komission, kansallisten koordinaattoreiden ja raadin rooleista sekä tuen lisääminen nykyiselle Euroopan kulttuuriperintökohteiden verkostolle ovat keskeisiä tavoitteita oikeusperustan uudistamisessa.

Synergia muiden EU:n ohjelmien kanssa: Mahdollisuuksia synergian lisäämiseen muiden EU:n toimien ja ohjelmien kanssa on tunnistettu. Tällaisia mahdollisuuksia ovat esimerkiksi Euroopan kulttuuripääkaupunkeja koskeva toimi, uusi eurooppalainen Bauhaus sekä nuorten osallistumisen ja sukupolvien välisen oikeudenmukaisuuden kannalta merkitykselliset aloitteet, kuten Erasmus+ -ohjelma ja erityisesti sen DiscoverEU-komponentin kulttuurireitit. Pyrkimystä synergiaan ja saatavan lisäarvon varmistamiseen käsitellään suoraan ehdotuksen johdanto-osan 11 kappaleessa.

1.5.4 Yhteensopivuus monivuotisen rahoituskehyksen kanssa ja mahdolliset synergiaedut suhteessa muihin kyseeseen tuleviin välineisiin

Euroopan kulttuuriperintö vastaa hyvin monivuotista rahoituskehystä, koska sillä tuetaan EU:n painopisteitä, kuten kulttuurin säilyttämistä, sosiaalista yhteenkuuluvuutta ja eurooppalaista identiteettiä, jotka ovat Luova Eurooppa -ohjelman (2021–2027) kaltaisista ohjelmista rahoitettavia keskeisiä tavoitteita. Synergioita kulttuuriperintöön liittyvässä rajatylittävässä yhteistyössä on myös sellaisten välineiden kanssa kuin Horisontti Eurooppa (kulttuuriperintöön liittyvän innovoinnin tutkiminen), Erasmus+ (kulttuuriperintökohteisiin liittyvät koulutushankkeet) ja Interreg sekä Euroopan aluekehitysrahasto (KR) ja koheesiorahasto.

1.5.5 Arvio käytettävissä olevista rahoitusvaihtoehdoista, mukaan lukien mahdollisuudet määrärahojen uudelleenkohdentamiseen

Ei sovelleta.

1.6 Ehdotetun toimen/aloitteen ja sen rahoitusvaikutusten kesto

☐ **kesto on rajattu**

☐ toiminta alkaa [PP/KK]VVVV ja päättyy [PP/KK]VVVV

☐ maksusitoumusmäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset koskevat vuosia YYYY–YYYY ja maksumäärärahoihin kohdistuvat rahoitusvaikutukset vuosia YYYY–YYYY.

☒ **kestoa ei ole rajattu**

Käynnistysvaihe alkaa vuonna VVVV ja päättyy vuonna VVVV,

minkä jälkeen toteutus täydessä laajuudessa.

1.7 Suunnitellut talousarvion toteuttamistavat

☒ **Suora hallinnointi**, jonka komissio toteuttaa käyttämällä

☒ yksiköitään, myös unionin edustustoissa olevaa henkilöstöään

☐ toimeenpanovirastoja

☐ **Hallinnointi yhteistyössä** jäsenvaltioiden kanssa

☐ Välillinen hallinnointi, jossa täytäntöönpanotehtäviä on siirretty

☐ kolmansille maille tai niiden nimeämille elimille

☐ kansainvälisille järjestöille ja niiden erityisjärjestöille (tarkennettava)

☐ Euroopan investointipankille ja Euroopan investointirahastolle

☐ varainhoitoasetuksen 70 ja 71 artiklassa tarkoitetuille elimille

☐ julkisoikeudellisille yhteisöille

☐ sellaisille julkisen palvelun tehtäviä hoitaville yksityisoikeudellisille elimille, joille annetaan riittävät rahoitustakuut

☐ sellaisille jäsenvaltion yksityisoikeuden mukaisille elimille, joille on annettu tehtäväksi julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuuden täytäntöönpano ja joille annetaan riittävät rahoitustakuut

☐ sellaisille elimille tai henkilöille, joille on annettu tehtäväksi toteuttaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen V osaston mukaisia yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan erityistoimia ja jotka nimetään asiaa koskevassa perussäädöksessä

☐ jäsenvaltioon sijoittautuneille jäsenvaltion yksityisoikeuden tai unionin oikeuden mukaisille elimille, joille voidaan alakohtaisten sääntöjen mukaisesti antaa tehtäväksi unionin varojen tai talousarviotakuiden hoitaminen, siltä osin kuin tällaiset elimet ovat julkisoikeudellisten elinten tai julkisen palvelun tehtäviä hoitavien yksityisoikeudellisten elinten määräysvallassa ja niillä on asianomaisten määräysvaltaa käyttävien elinten yhteisvastuullisten vakuuksien muodossa antamat riittävät rahoitustakuut tai vastaavat rahoitustakuut, jotka voidaan kunkin toimen osalta rajoittaa unionin tuen enimmäismäärään.

Huomautukset

Ei sovelleta

2. HALLINNOINTI

2.1 Seuranta- ja raportointisäännöt

Raati toteuttaa Euroopan kulttuuriperintökohteiden seurantaprosessin luettelossa määritellyissä maissa kahden vuoden välein yhteistyössä asianomaisten maiden kansallisten koordinaattoreiden kanssa.

Tointa arvioidaan joka kuudes vuosi nykyisen oikeusperustan lähestymistavan mukaisesti, ja siinä tarkastellaan ulkopuolisen ja riippumattoman arvioinnin avulla kaikkia osa-alueita, mukaan lukien toimen toteuttamiseen liittyvien prosessien toimivuus, kohteiden lukumäärä, toimen vaikutukset, sen maantieteellisen soveltamisalan laajentaminen, sen parannusmahdollisuudet sekä se, jatketaanko tointa.

2.2 Hallinnointi- ja valvontajärjestelmät

2.2.1 Perustelut ehdotetuille talousarvion toteuttamistavoille, rahoituksen toteutusmekanismeille, maksujärjestelyille sekä valvontastrategialle

Toimeen sisältyy kolme eri kustannuserää:

Raadin kustannukset Komissio varmistaa varainhoitoasetuksen 242 artiklan mukaisesti, että EU:n eri toimielinten nimeämien riippumattomien asiantuntijoiden työstä maksetaan korvaus EU:n kulttuuriohjelman vuotuisen työohjelman erityisestä budjettikohdasta.

Euroopan kulttuuriperintöä koskevaa tointa tukevan sihteeristön perustaminen. Euroopan komissio käynnisti avustusta koskevan ehdotuspyynnön nykyisessä muodossaan. Avustus kattaa sellaisen organisaation kustannukset, jonka hoidettaviksi ehdotuspyynnössä määritellyt velvoitteet on annettu. Sitoutuminen

Palkinto Euroopan kulttuuripääkaupungeille myönnettävän Melina Mercouri -palkinnon mallin mukaisesti ehdotetaan, että komissio voi palkintolautakunnan suosituksesta myöntää palkinnon kohteille. Sitoutuminen

Toimen kaikki määrärahat ovat peräisin Luova Eurooppa -ohjelman seuraajasta.

2.2.2 Tiedot todetuista riskeistä ja niiden vähentämiseksi käyttöön otetuista sisäisistä valvontajärjestelmistä

Toimen vuoden 2024 arvioinnissa ei havaittu kahteen ensimmäiseen edellä lueteltuun maksuun liittyviä riskejä.

Palkinnon maksamiseen Euroopan kulttuuriperintökohteille ei ennakoida liittyvän riskejä.

2.2.3 Valvonnan kustannustehokkuutta (valvontakustannusten suhde hallinnoitujen varojen arvoon) koskevat arviot ja perustelut sekä arviot maksujen suoritusajankohdan ja toimen päättämisajankohdan odotettavissa olevista virheriskitasoista

Euroopan kulttuuriperintöä koskevaan toimeen sovellettava valvonta on oikeassa suhteessa menojen luonteeseen ja määrään. Toimen menot voidaan jakaa kolmeen luokkaan:

Asiantuntijaraadin asiantuntijoille maksettaviin korvauksiin sovelletaan asiantuntijapalkkioita koskevia komission yleisohjeita. Alhainen virheriski, kun otetaan huomioon maksujen vähäinen määrä ja selkeästi määritellyt maksuehdot.

Palkinto myönnetään nimetyille ja seurannassa oleville kohteille eurooppalaisen raadin suosituksen mukaisesti ja on arvoltaan vähäinen (vahvistetaan myöhemmin, mutta arviolta 10 000–20 000 euroa kohdetta kohden). Riski on pieni, koska maksut suoritetaan pienelle määrälle yksilöityjä saajia selkeästi määriteltyjen kriteerien ja raadin suositusten perusteella.

Tukirakenne rahoitetaan Luova Eurooppa -ohjelman seuraajaohjelman puitteissa myönnettävällä avustuksella. Tähän avustukseen liittyvät valvontakustannukset ja virheriski vastaavat EACEAn valvomiin toiminta-avustuksiin sovellettavia kustannuksia ja virheriskejä

2.3 Toimenpiteet petosten ja sääntöjenvastaisuuksien ehkäisemiseksi

Asiasta vastaavat yksiköt soveltavat myös jatkossa komission petostentorjuntastrategian mukaisia petostentorjuntastrategioitaan varmistaakseen, että niiden sisäiset petostentorjuntatarkastukset ovat täysin yleisen strategian mukaiset ja että niiden riskinhallintamallissa painopisteenä on petoksille alttiiden tapausten ja asianmukaisten vastatoimien kartoittaminen. Sekä EACEA:n että komission petostentorjuntastrategiat mahdollistavat sen, että petosriskeihin voidaan puuttua pääasiassa toimenpiteillä, joilla estetään väärinkäytöksiä ja joita kovennetaan, jos petoksia havaitaan. Seuraavia toimenpiteitä toteutetaan edelleen sekä vastuussa olevissa pääosastoissa että EACEA:ssa: seurantakäynnit määritellyn seurantastrategian mukaisesti, selkeät raportointivaatimukset, tapaamiset uusien edunsaajien kanssa.

3. EHDOTUKSEN/ALOITTEEN ARVIOIDUT RAHOITUSVAIKUTUKSET

3.1 Kyseeseen tulevat monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeet ja menopuolen budjettikohdat

Talousarviossa jo olevat budjettikohdat

Monivuotisen rahoituskehyksen otsakkeiden ja budjettikohtien mukaisessa järjestyksessä.

Huomautus: Euroopan kulttuuriperintötunnuksella ja Euroopan kulttuuriperintöä koskevalla toimella ei ole omia varoja. Sen määrärahat ovat peräisin Luova Eurooppa -ohjelman seuraajasta. Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat tulevasta monivuotisesta rahoituskehyksestä edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Budjettikohta	Menolaji	Rahoitusosuus			
	Numero	JM/EI-JM[15].	EFTA-mailta[16]	ehdokasmailta ja mahdollisilta ehdokasmailta[17]	muilta kolmansilta mailta	muut käyttötarkoituksensa sidotut tulot
2	AgoraEU-ohjelman tukimenot	EI-JM	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	EI
2	Luova Eurooppa – Kulttuuri	JM	KYLLÄ	KYLLÄ	KYLLÄ	EI

15 JM = jaksotetut määrärahat; EI-JM = jaksottamattomat määrärahat.
16 EFTA: Euroopan vapaakauppaliitto
17 Ehdokasmaat ja soveltuvin osin Länsi-Balkanin mahdolliset ehdokasmaat.

3.2 Arvioidut vaikutukset määrärahoihin

3.2.1 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista toimintamäärärahoihin

☒ Ehdotus/aloite ei edellytä toimintamäärärahoja

☐ Ehdotus/aloite edellyttää toimintamäärärahoja seuraavasti:

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.2.1.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	Numero	2

Pääosasto: EAC			Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**	**YHTEENSÄ MRK 2028–2034**
Toimintamäärärahat										
Luova Eurooppa – Kulttuuri	Sitoumukset	(1a)	0,850	0,650	4,350	0,650	0,850	0,650	4,350	**12,350**
	Maksut	(2a)	0,850	0,650	4,350	0,650	0,850	0,650	4,350	**12,350**
Tiettyjen ohjelmien määrärahoista katettavat hallintomäärärahat[18]										
AgoraEU-ohjelman tukimenot	Sitoumukset = Maksut	(3)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.

[18] Tekninen ja/tai hallinnollinen apu sekä EU:n ohjelmien ja/tai toimien toteuttamiseen liittyvät tukimenot (entiset BA-budjettikohdat), epäsuora ja suora tutkimustoiminta.

Pääosaston EAC määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	=1a+1b+3	0,850	0,650	4,150	0,650	0,850	0,650	4,350	**12,150**
	Maksut	= 2a + 2b + 3	0,850	0,650	4,150	0,650	0,850	0,650	4,350	**12,150**

Monivuotisen rahoituskehyksen otsake	4	”Hallintomenot”[1]

Pääosasto: EAC		Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**	**YHTEENSÄ MRK 2028–2034**
Henkilöresurssit		0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	**3,451**
Muut hallintomenot		0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	**0,07**
Pääosasto EAC YHTEENSÄ	Määrärahat	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**3,521**

[1] Tarvittavat määrärahat olisi määritettävä käyttämällä vuotuisia keskimääräisiä kustannuksia, jotka ovat saatavilla asianmukaisella BUDGpedia-verkkosivulla.

[2] Jos ilmoitetaan otsakkeen 4 määrärahojen käytöstä, liitteen 5 täyttäminen on pakollista.

		Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**	**YHTEENSÄ MRK 2028–2034**
Monivuotisen rahoituskehyksen OTSAKKEISIIN 1–4 kuuluvat määrärahat YHTEENSÄ	Sitoumukset	**1,353**	**1,153**	**4,653**	**1,153**	**1,353**	**1,153**	**4,853**	**15,671**
	Maksut	**1,353**	**1,153**	**4,653**	**1,153**	**1,353**	**1,153**	**4,853**	**15,671**

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.2.2 Arvioidut toimintamäärärahoista rahoitetut tuotokset (ei täytetä erillisvirastojen osalta)

Maksusitoumusmäärärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tavoitteet ja tuotokset[19] ⇩			Vuosi **2028**		Vuosi **2029**		Vuosi **2030**		Vuosi **2031**		Vuosi **2032**		Vuosi **2033**		Vuosi **2034**		**YHTEENSÄ**	
	TUOTOKSET																	
	Tyyppi	Keskimäär. kustannukset	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lkm	Kustannus	Lukumäärä yhteensä	Kustannukset yhteensä
ERITYISTAVOITTEET 1 ja 3[20]...																		
– Tuotos	Raadin kustannukset	0,35	1	0,350	1	0,350	1	0,350	1	0,3500	1	0,350	1	0,350	1	0,350	7	2,450
– Tuotos	Tukiorganisatio	3,5	–	–	–	–	1	3,5	–	–	–	–	–	–	1	3,5	2	7
Välisumma erityistavoitteet 1 ja 3			1	0,350	1	0,350	2	3,850	1	0,350	1	0,350	1	0,350	2	3,850	9	9,450
ERITYISTAVOITE 2 ...																		

19 Tuotokset ovat tuloksena olevia tuotteita ja palveluita (esim. rahoitettujen opiskelijavaihtojen määrä tai rakennetut tiekilometrit).

20 Kuten kuvattu kohdassa 1.3.2 ”Erityistavoitteet”

– Tuotos	Palkinto	0,02	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	245	2,900
Välisumma, erityistavoite 2			20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	15	0,300	20	0,500	245	2,900
KAIKKI YHTEENSÄ			21	0,850	16	0,650	22	4,350	16	0,650	21	0,850	16	0,650	22	4,350	254	12,350

3.2.3 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista hallintomäärärahoihin

☒ Ehdotus/aloite ei edellytä hallintomäärärahoja

☐ Ehdotus/aloite edellyttää hallintomäärärahoja seuraavasti:

3.2.3.1 Hyväksytystä talousarviosta peräisin olevat määrärahat

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Henkilöresurssit	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	**3,451**
Muut hallintomenot	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,010	0,070
OTSAKE 4, välisumma	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**3,521**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät								
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät, välisumma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
YHTEENSÄ	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**3,521**

3.2.3.2 Ulkoisista käyttötarkoitukseensa sidotuista tuloista peräisin olevat määrärahat

Ei sovelleta.

3.2.3.3 Määrärahat yhteensä

YHTEENSÄ HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT + ULKOISET KÄYTTÖTARKOITUKSEENSA SIDOTUT TULOT YHTEENSÄ	Vuosi 2028	Vuosi 2029	Vuosi 2030	Vuosi 2031	Vuosi 2032	Vuosi 2033	Vuosi 2034	YHTEENSÄ 2028–2034
OTSAKE 4								
Henkilöresurssit	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	0,493	**3,451**
Muut hallintomenot	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	0,01	**0,07**
OTSAKE 4, välisumma	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**3,521**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät								
Henkilöresurssit	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
Muut hallintomenot	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	**0,000**
OTSAKKEESEEN 4 sisältymättömät, välisumma	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**	**0,000**
Henkilöresursseja koskeva määrärahatarve								
YHTEENSÄ	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**0,503**	**3,521**

Henkilöresursseja ja muita hallintomenoja koskeva määrärahatarve katetaan toimen hallinnointiin jo osoitetuilla pääosaston määrärahoilla ja/tai pääosastossa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena saaduilla määrärahoilla sekä tarvittaessa sellaisilla lisäresursseilla, jotka tointa hallinnoiva pääosasto voi saada käyttöönsä vuotuisessa määrärahojen jakomenettelyssä talousarvion puitteissa.

Arvioidut vaikutukset menoihin ja henkilöstöön vuonna 2028 ja sitä seuraavina vuosina esitetään vain esimerkin vuoksi, eivätkä ne vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Rahoituslähde ja unionin rahoitussitoumusten laajuus vuoden 2027 jälkeisellä kaudella riippuvat monivuotisesta rahoituskehyksestä 2028–2034 edelleen käytävien toimielinten välisten neuvottelujen tuloksista, ja ne määritetään vuotuisessa talousarviomenettelyssä. Kaikki määrärahat ja henkilöstömäärärahat vuodesta 2028 alkaen ovat suuntaa-antavia.

3.2.4 Henkilöresurssien arvioitu tarve

Huomautus: Nykyisessä oikeudellisessa kehyksessä toimen hallinnointiin on jo osoitettu kaksi kokoaikaista työntekijää.

☐ Ehdotus/aloite ei edellytä henkilöresursseja

☒ Ehdotus/aloite edellyttää henkilöresursseja seuraavasti:

3.2.4.1 Hyväksytystä talousarviosta katettavat

Arvio kokoaikaiseksi henkilöstöksi muutettuna

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT	Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	2	2	2	2	2	2	2
20 01 02 03 (unionin edustustot)	0	0	0	0	0	0	0
(Epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(Suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?)	0	0	0	0	0	0	0
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)							
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat)	1	1	1	1	1	1	1
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja nuoremmat asiantuntijat unionin edustustoissa)	0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta [XX.01.YY.YY] • päätoimipaikassa	0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta [XX.01.YY.YY] • unionin edustustoissa	0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsake 4	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsakkeen 4 ulkopuolella	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

3.2.4.3 Henkilöresurssien kokonaistarve

HYVÄKSYTYT MÄÄRÄRAHAT + ULKOISET KÄYTTÖTARKOITUKSEENSA SIDOTUT TULOT YHTEENSÄ	Vuosi **2028**	Vuosi **2029**	Vuosi **2030**	Vuosi **2031**	Vuosi **2032**	Vuosi **2033**	Vuosi **2034**
• Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet (virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt)							
20 01 02 01 (päätoimipaikka ja komission edustustot EU:ssa)	2	2	2	2	2	2	2
20 01 02 03 (unionin edustustot)	0	0	0	0	0	0	0
(Epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(Suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?)	0	0	0	0	0	0	0
• Ulkopuolinen henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna)							
20 02 01 (kokonaismäärärahoista katettavat sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat)	1	1	1	1	1	1	1
20 02 03 (sopimussuhteiset ja paikalliset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja nuoremmat asiantuntijat unionin edustustoissa)	0	0	0	0	0	0	0
Hallinnollisen tuen budjettikohta • päätoimipaikassa	0	0	0	0	0	0	0
[XX.01.YY.YY] • unionin edustustoissa	0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – epäsuora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
(Sopimussuhteiset toimihenkilöt ja kansalliset asiantuntijat – suora tutkimustoiminta)	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsake 4	0	0	0	0	0	0	0
Muu budjettikohta (mikä?) – Otsakkeen 4 ulkopuolella	0	0	0	0	0	0	0
YHTEENSÄ	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**

Kun otetaan huomioon otsakkeen 4 kokonaistilanne sekä henkilöstön että määrärahojen osalta, henkilöstötarpeet katetaan pääosastossa toimen hallinnointiin jo osoitetulla henkilöstöllä ja/tai pääosastossa tai muissa komission yksiköissä toteutettujen uudelleenjärjestelyjen tuloksena.

Ehdotuksen toteuttamiseksi tarvittava henkilöstö (kokoaikaiseksi muutettuna):

	Katetaan komission yksiköissä käytettävissä olevalla henkilöstöllä	**Poikkeuksellinen lisähenkilöstö***		
		Rahoitetaan otsakkeesta 7 tai	**Rahoitetaan BA-budjettikohdasta**	**Rahoitetaan maksuilla**

		tutkimusmäärärahoista		
Henkilöstötaulukkoon sisältyvät virat/toimet	2		Ei sovelleta	
Ulkopuolinen henkilöstö (sopimussuhteiset toimihenkilöt, kansalliset asiantuntijat ja vuokrahenkilöstö)	1			

Kuvaus henkilöstön tehtävistä:

Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Toimen koordinointi ja hallinnointi, raadin kanssa pidettävän kokouksen järjestäminen, yhteydenpito tukiorganisaatioon, Euroopan kulttuuriperintökohteiden nimeämistä koskevan komission päätöksen hyväksyminen, tukiorganisaation valvonta.
Ulkopuolinen henkilöstö	Tuki Euroopan kulttuuriperintötunnuksen käyttöönotolle, raadin tekninen tuki, raadin toimituksellinen avustaminen, toimea koskevan viestinnän kehittäminen ja muut hallinnolliset tukitehtävät.

3.2.5 Yhteenveto arvioiduista vaikutuksista digitaaliteknologiaan liittyviin investointeihin

Ei sovelleta.

3.2.6 Yhteensopivuus nykyisen monivuotisen rahoituskehyksen kanssa

Ehdotus/aloite on yhdenmukainen vuosien 2028–2034 monivuotista rahoituskehystä koskevan ehdotuksen kanssa.

3.2.7 Ulkopuolisten tahojen rahoitusosuudet

Ehdotuksen/aloitteen

☒ rahoittamiseen ei osallistu ulkopuolisia tahoja

☐ rahoittamiseen osallistuu ulkopuolisia tahoja seuraavasti (arvio):

Määrärahat, milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

	Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**	Yhteensä
Rahoitukseen osallistuva taho					
Yhteisrahoituksella katettavat määrärahat YHTEENSÄ					

3.3 Arvioidut vaikutukset tuloihin

☒ Ehdotuksella/aloitteella ei ole vaikutuksia tuloihin

☐ Ehdotuksella/aloitteella on vaikutuksia tuloihin seuraavasti:

☐ vaikutuksia omiin varoihin

☐ vaikutuksia muihin tuloihin

☐ tulot on kohdennettu menopuolen budjettikohtiin

milj. euroa (kolmen desimaalin tarkkuudella)

Tulopuolen budjettikohta:	Käytettävissä olevat määrärahat kuluvana varainhoitovuonna	Ehdotuksen/aloitteen vaikutus[21]			
		Vuosi **2024**	Vuosi **2025**	Vuosi **2026**	Vuosi **2027**
Momentti ….					

Vastaava(t) menopuolen budjettikohta/-kohdat käyttötarkoitukseensa sidottujen tulojen tapauksessa:

Ei sovelleta.

Muita huomautuksia (esim. tuloihin kohdistuvan vaikutuksen laskentamenetelmä/-kaava tai muita lisätietoja).

Ei sovelleta.

4 DIGITAALISET ULOTTUVUUDET

4.1 Vaatimukset, joilla on merkitystä digitalisaation kannalta

Vaatimus 1:

14 artikla (Kohteiden nimeäminen):

2 Kohteissa, joille myönnetään Euroopan kulttuuriperintötunnus, on oltava esillä toimen logo, joka on saatavilla komission verkkosivustolla.

18 artikla (Käytännön järjestelyt):

1. Komissio panee toimen täytäntöön. Erityisesti se

(…)

e) julkaisee verkkosivustollaan raadin kaikki raportit;

Toimijat, joihin vaatimus vaikuttaa tai joita se koskee, ovat Euroopan komissio ja muut EU:n toimielimet, kansalliset viranomaiset, tuensaajat ja suuri yleisö. Kyseessä oleva korkean tason prosessi on ”tiedon jakaminen”.

4.2 Data/tieto

Toimitetut tiedot liittyvät toimen tietoihin, uutisiin ja tuloksiin, ja ne ovat peräisin julkisista raporteista tai Euroopan komission hallinnoimista valinta- ja seurantalomakkeista.

4.3 Digitaaliset ratkaisut

Suunniteltu digitaalinen ratkaisu on Luova Eurooppa -sivustolla olevan Euroopan

[21] Perinteiset omat varat (tulli- ja sokerimaksut) on ilmoitettava nettomääräisinä eli bruttomäärästä on vähennettävä kantokuluja vastaava 20 prosentin osuus.

kulttuuriperintötunnusta koskevan osion jatkaminen ja tunnuksen nimen päivittäminen. Pääasiallinen tehtävä on tointa koskevien tietojen, uutisten ja tulosten jakaminen. Asiasta vastaava taho on Euroopan komissio. Saavutettavuus otetaan huomioon, ja uudelleenkäytettävyyttä tarkastellaan komission standardien mukaisesti.

Tarvetta tekoälyn käyttöön ei ole.

Rajoittamatta asetuksen (EU) 2016/679 soveltamista Euroopan komissio varmistaa tämän asetuksen soveltamista varten kerättyjen ja tallennettujen tietojen turvallisuuden, eheyden, aitouden ja luottamuksellisuuden.

4.4 Yhteentoimivuusarviointi

Ei sovelleta.

4.5 Toimenpiteet digitaalisen täytäntöönpanon tukemiseksi

Ei sovelleta.